

БУЮК ЎЗБЕК ЙЎЛИ

РУХ ВА АХЛОҚ ТАРБИЯСИ – ҲАЁТ ҒОЯСИНИНГ АСОСИ

Президентимиз Шавкат Мирзиёев раислигида бўлиб ўтган
Хавфсизлик кенгашининг кенгайтирилган йиғилишидан сўнгги ўйлар

Биз ҳар қандай вазиятда ҳам Ўзбекистоннинг давлат суверенитети, унинг сарҳадлари дахлсизлиги ва ҳудудий яхлитлигини таъминлашимиз шарт. Бу — бизнинг тарих ва келажақ авлодлар олдидаги муқаддас бурчимиз ва мажбуриятимиздир.

Шавкат МИРЗИЁЕВ,
Ўзбекистон Республикаси
Президенти

Тарихан олганда, миллатимиз даҳсининг шаклланиш жараёни узоқ давом этган ва унинг ҳеч бир босқичи осон кечмаган. Тақдирга адолатсиз курашлар,

миллат ойдинларини йўқотиш кампаниялари, турли хил зулмлар кўриш битилган халқимизни икки қудратли куч омон сақлаб, буюк саодатга элтган,

бу — юртга чўнг муҳаббат ва бирдамлик руҳи.

Ҳозир эски тақдирни эслаганимиз боиси бор. Гап шундаки, биз таҳликали

дунё деб атаётган бугунги замонимизда буткул янги эътиқодлар, халқаро сиёсий дипломатия пайдо бўлди.

▶ Давоми 3-бетда

ЎЗБЕКИСТОНДА СИНГАПУР ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИНИ ТАҚРОРЛАШ, ИЛҒОР ИҚТИСОДИЁТ ВА ЮКСАК РИВОЖЛАНГАН ЖАМИЯТГА ЭГА ЮҚОРИ ТЕХНОЛОГИЯЛАР МАМЛАКАТИГА АЙЛАНИШ УЧУН БАРЧА ИМКОНИЯТ МАВЖУД

Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Сингапурга давлат ташрифи икки томонлама муносабатларни янги босқичга кўтарди. Ташриф доирасида икки мамлакатнинг турли соҳалардаги ҳамкорлиги ривожига хизмат қиладиган муҳим ҳужжатлар имзоланди. Ўзбекистон етакчисининг Сингапурга ушбу тарихий ташрифи халқаро экспертларнинг катта қизиқишига сабаб бўлаётди. Халқаро таҳлил доиралари томонидан билдириляётган муносабатларда Ўзбекистон ва Сингапур халқаро майдонда минтақавий барқарорлик ҳамда изчил тараққиёт масалаларида бир-бирига яқин ва ўхшаш ташаббусларни илгари сураётгани таъкидланмоқда.

▶ Давоми 2-бетда

ОДИЛ СУДЛОВ

ИНСОН ҲУҚУҚ ВА ЭРКИНЛИКЛАРИНИ ИШОНЧЛИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ

ЖАМИЯТДА ДЕМОКРАТИК
ТАМОЙИЛЛАРНИ КУЧАЙТИРИШ,
ХАЛҚИМИЗ РОЗИЛИГИГА
ЭРИШИШГА ЗАМИН ЯРАТАДИ

Янги Ўзбекистон ҳақида гап кетганда, суд-ҳуқуқ соҳасидаги амалга оширилган катта ислохотларни таъкидлаш ўринли бўлади. Негаки, кейинги йилларда суд-ҳуқуқ соҳаси тубдан ислох қилиниб, тизимни халқ учун адолат кўрғонига айлантириш борасида ҳаётий чора-тадбирлар кўрилди.

Президентимиз “Янги Ўзбекистон стратегияси” китобида бу ҳақда аждодларимиз азалдан амал қилиб келган “Зулм қилма, инсофли бўл, халқ учун адолат кўрғонини бунёд эт”, деган ҳаётий тамойилни таъкидлар экан, жумладан, “Биз суд-ҳуқуқ тизимини ислох этишда шундай талаблардан келиб чиқдик. Хусусан, “судьянинг онгида — адолат, тилида — ҳақиқат, дилида — поклик бўлиши керак”, деган ғояни илгари сурдик ва уни амалда қарор топтиришига интиломқамиз”, дейди.

Бу тамойил давлатимиз раҳбарининг 2022 йил 20 декабрь куни Олий Мажлис ва Ўзбекистон халқига йўллаган Мурожаатномасида ҳам ўз аксини топиб, одил судлов масаласига алоҳида тўхталиб ўтилди ва суд тизимида амалга оши-

риладиган қатор ўзгаришлар юзасидан муҳим вазифалар белгилаб берилди. Жумладан, давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек, “Сўнгги йилларда суд-ҳуқуқ тизимида адолат ўрнатиш бўйича кўп иш қилинган, шу билан бирга, ҳозир ҳам тергов сифати пастлиги, судларда одамларнинг овозгарчилиги, суд қарорлари ижро этилмай қолаётгани билан боғлиқ ҳолатлар учрамоқда. Қисқа муддатда ҳуқуқ-тартибот идораларини янгилашга ўргатадиган, одил судлов сифатини оширадиган тизим яратилади. Энг аввало, одамларнинг жойларда судма-суд сарсон бўлиб юришларига барҳам берилади”.

▶ Давоми 4-бетда

МУНОСАБАТ

ЎЗБЕКИСТОН – СИНГАПУР ҲАМКОРЛИГИ СОЛНОМАСИДА ЯНГИ САҲИФА ОЧИЛАДИ

Давлатни иқтисодий ночорликдан юксак тараққиётга олиб чиққан “Сингапур мўъжизаси” ҳақида эшитмаган одам кам топилса керак. Зеро, бой табиий захиралар, унмдор тупроқ, қулай географик жойлашув у ёқда турсин, ҳатто ичимлик сув муаммо бўлган Сингапур бундан ярим аср муқаддам чиндан-да иқтисодий жиҳатдан қашшоқ давлат эди. Бугун эса дунё бўйича бизнес, инвестиция, умуман, иқтисодиёт ривожига доир ижобий натижаларнинг энг яхшилари қаторида Сингапур доим олд қаторлардан жой олиб келмоқда.

Президентимиз Шавкат Мирзиёев етакчилигида Ўзбекистон ҳам ана шундай юксак марраларни кўзлаб, давлат бошқаруви, иқтисодиёт, ижтимоий соҳа, қўйинги, барча жабҳаларда катта ислохотларни амалга оширмоқда. Инсон

қадрини улуғлаш, фаровонлигини ошириш, иқтисодий барқарорлиқни таъминлаш, Учинчи Ренессанс пойдеворини яратиш йўлидаги сазой-ҳаракатлар самардорлигини оширишда бу тажриба кўл келиши шубҳасиз.

Сўнгги йилларда мамлакатимизнинг оқиб ва прагматик ташқи сиёсати натижасида Ўзбекистон ва Сингапур икки томонлама ҳамкорлиқни янада юқори даражага кўтаришда дадил қадамлар ташламоқда.

▶ Давоми 2-бетда

ҲАРБИЙ-ВАТАНПАРВАРЛИК РУҲИ

ОЛИЙ МАҚСАДИМИЗ – МАРД ВА ЖАСУР ЁШЛАРНИ ТАРБИЯЛАШ

▶ 5-бетга қаранг.

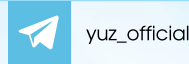
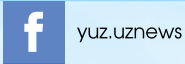
ЗАМОН БИЛАН ҲАМНАФАС

ИЛМ-ФАНГА ЙЎНАЛТИРИЛАЁТГАН ИНВЕСТИЦИЯ

янги тадқиқотлар олиб бориш ва самарали натижага эришиш имконини беради

Бугун ҳар томонлама рақобатбардош давлатга айланиш, дунё ҳамжамиятида мустақкам ўрин эгаллаш учун жамиятнинг интеллектуал салоҳиятини ошириш жуда муҳим аҳамиятга эга. Давлатимиз раҳбари 2016 йил 30 декабрь куни илм-фан вакиллари билан учрашув чоғида жаҳоннинг етакчи институтлари, университетлари, илмий марказлари ва Фанлар академиялари билан ҳамкорлиқни янада ривожлантиришни замоннинг ўзи талаб қиляётганини алоҳида таъкидлаган эди.

▶ Давоми 5-бетда

ЎЗБЕКИСТОНДА СИНГАПУР ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИНИ ТАҚРОРЛАШ, ИЛГОР ИҚТИСОДИЁТ ВА ЮКСАК РИВОЖЛАНГАН ЖАМИЯТГА ЭГА ЮҚОРИ ТЕХНОЛОГИЯЛАР МАМЛАКАТИГА АЙЛАНИШ УЧУН БАРЧА ИМКОНИАТ МАВЖУД

Бошланиши 1-бетда

Алвис Эглитис, "LETA" ахборот агентлиги халқаро янгиликлар бўлими муҳаррири (Латвия):

— Ташриф икки давлат ўртасидаги кўп қиррали муносабатлари янада ривожлантириш йўлида муҳим қадам бўлди. Икки томонлама имзоланган салмоқли ҳужжатлар тўплами, шунингдек, савдо, сармоявий ва молиявий соҳаларда аниқ келишувларга эришиш имконини берувчи кенг қўламли бизнес-форумнинг ўтказилиши Ўзбекистоннинг Сингапур билан шериклик муносабатларини мустаҳкамлашга бўлган интилиши қатъий эканини кўрсатади.

Президент Шавкат Мирзиёев томонидан инсон капиталини ривожлантириш ва юқори малакали кадрлар тайёрлаш, Сингапур томонини Ўзбекистондаги хусусийлаштириш жараёнига жалб этиш, илгор "яшил" технологиялар ва инвестицияларни қўллаб-қувватлаш орқали ўзаро савдонини кенгайтириш каби асосий йўналишлар Ўзбекистон — Сингапур ҳамкорлиги кун тартибидан устувор вазифалар сифатида белгиланди.

Ўзбекистон раҳбарининг Сингапур ишбилармон доиралари вакиллари билан ўтказган очик мулоқоти тадбиркорлар ўртасида тўғридан-тўғри алоқаларни йўлга қўйиш, ўзаро манфаатли лойиҳаларни амалга оширишга ҳорижий сармоядорларни жалб этиш учун мустаҳкам замин яратди.

Устав капитали 500 миллион доллар бўлган Ўзбекистон — Сингапур инвестиция компаниясининг ташкил этилиши самарали ҳамкорликнинг янги босқичини бошлаб берди.

Ким Санг Чхоль, Ханкук ҳорижий тиллар университетининг Марказий Осиё тадқиқотлари институти профессори, фалсафа фанлари доктори (Жанубий Корея):

— Президент Шавкат Мирзиёевнинг Сингапурга давлат ташрифи асосий жараёнларини катта қизиқиш билан кузатдим.

Ўйлаيمанки, Сингапур саноатининг қўллаб-қувватлаш йўлига хос ва катта тажрибага эга давлат эканлиги назарда тутилса, мазкур ташриф Ўзбекистоннинг келажақдаги ривожланиши учун жуда фойдали бўлишини тасаввур қилиш қийин эмас.

Саммит чоғида Ўзбекистон раҳбари ўзаро ҳамкорликнинг жуда катта қизиқиш уйғотадиган асосий йўналишларига алоҳида тўхтади. Улар орасида Сингапурнинг бошқа мамлакатлардан анча олдинда бўлган давлат бошқаруви соҳасида кадрлар тайёрлашга алоҳида эътибор қаратмоқчиман.

Ўзбекистонда илгор ҳуқуқатга ўтиш бўйича амалга оширилаётган маъмурий ислохотлар, шунингдек, Сингапурнинг самарали давлат бошқарувини яратишдаги муваффақиятларини инобатга олган ҳолда, бу самарали ҳамкорлик бўлишига аминман.

Мен Ўзбекистон раҳбариятининг келажақдаги жараёнларга асосланиши мумкин бўлган "яшил" технологияларни жалб қилиш истигага ҳам эътибор қаратдим. Ишончим комилки, бу оқилона ва узоқни кўзлаган қарор.

Идальго Алфоро, Мадрид Ишбилармонлар форуми раҳбари (Испания):

— Икки давлат раҳбарлари ўртасида муҳокама қилинган масалалар қўламли Ўзбекистоннинг иқтисодий устувор йўналишларини янада илгари суришга бўлган интилишини тасдиқлайди.

Муҳаммад Якуб Шейх, Покистон Сенати аъзоси, "Pyramid Logistics" транспорт-логистика компанияси раҳбари:

— Биз покистонлик савдочилар ва ишбилармонлар Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Сингапурга олий даражадаги ташрифи ва эришилган келишувларни диққат билан кузатдик.

Ўзбекистон Президенти шарафига Сингапурнинг миллий рамзи бўлган орхидея гулининг янги навига ном бериш маросими Президент Шавкат Мирзиёевга ҳурмат ва эҳтиром рамзига бўлиб қолмасдан, балки унинг халқаро миқёсдаги таниқли давлат ва сиёсат арбоби сифатида эътироф этилишини ҳам аңглатади.

Ўзбекистон ва Сингапур ўртасидаги муносабатлар, уларнинг Марказий ва Жануби-Шарқий Осиёдаги минтақавий ҳамкорлик ва интеграцияни кенгайтириш борасидаги интилишлари, ўз навбатида, биз покистонлик тадбиркорлар ва савдочилар учун ҳам жуда муҳим аҳамият касб этади.

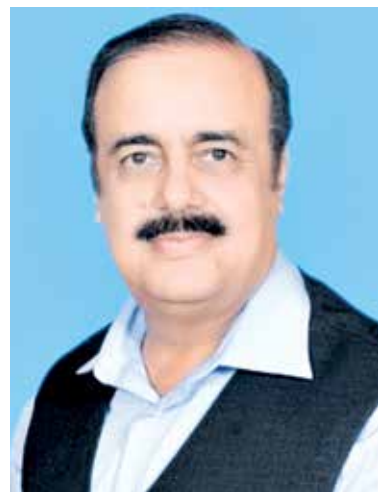
Ўзбекистон ва Сингапур халқаро майдонда минтақавий барқарорлик ва илғор тараққиёт масалаларида бир-бирига яқин ва ўхшаш ташаббусларни илгари сураётгани ҳам икки мамлакат муносабатларининг келуси ривож учун мустаҳкам замин яратди.

Олий даражадаги учрашувлар якунига кўра, эришилган келишувлар, жумладан, инфратузилмани ривожлантириш, рақамли трансформация, инновациялар, таълим ва соғлиқни сақлаш соҳаларида ҳамкорлик қилиш, хусусийлаштириш жараёнларида ўзаро иштирок этиш, қўшма Инвестиция жамғарма-

Авалло, Президент Шавкат Мирзиёев томонидан Сингапур билан ҳамкорликнинг асосий йўналишлари, хусусан, инсон капиталини ривожлантириш, Сингапур тажрибаси ва сармоясини, илгор "яшил" ва рақамли технологияларни жалб этиш, инфратузилма лойиҳалари ва ўзаро савдонини кенгайтириш бўйича ҳамкорликнинг асосий йўналишлари аниқ белгилаб берилганини алоҳида таъкидламоқчиман.

Бугунги мураккаб даврда Сингапур билан савдо-иқтисодий ва сармоявий соҳаларда ҳамкорликни янада чуқурлаштириш, иқтисодийнинг турли тармоқларида қўшма лойиҳаларни амалга ошириш бўйича Ўзбекистон Президенти томонидан белгилаб берилган устувор йўналишлар алоҳида аҳамият касб этади.

Биз Ўзбекистонда туб ислохотлар жараёнида яратилаётган янги шарт-шароитлар савдо-иқтисодий алоқаларни диверсификация қилиш ва жадал ривожлантириш учун қанчалик кенг имкониятлар очётганига гувоҳ бўлиб турибмиз.

тини тузиш, илгор "яшил" технологиялар асосида тараққиёт сари интилиш каби масалалар Ўзбекистон ва Покистон ўртасидаги муносабатларда ҳам кун тартибидан асосий йўналишлар бўлиши керак, деб ҳисоблайман.

Президент Шавкат Мирзиёев инвестициялар ва ўзаро савдонини кенгайтириш, етакчи компаниялар билан қўшма лойиҳаларни илгари суриш муҳимлигини қайд этди. Бу эса Марказий, Жанубий ва Жануби-Шарқий Осиё ўртасида ўзаро болган савдо-иқтисодий ва транспорт тизимини шакллантириш имконини беради, минтақалараро савдо, инвестиция, маданий ва гуманитар

алоқаларга ижобий таъсир кўрсатади. Сингапурга ташриф доирасида ўзаро боғлиқлик ва ташқи савдо масалаларини кенгайтириш мақсадида транспорт соҳаси, минтақамиздаги транзит йўлакларининг рақобатбардошлигини ошириш ва замонавий транспорт инфратузилмасини яратишга қаратилган масалаларнинг муҳимлиги Президент Шавкат Мирзиёев томонидан яна бир бор таъкидланди.

Логистика ва транспорт соҳасига алоқадор одам бўлганим ҳамда мен раҳбарлик қилаётган "Пирамид Логистикс" компанияси фаолияти бевосита Ўзбекистон билан боғлиқлиги сабабли транзит ва транспорт масалаларига алоҳида эътибор қаратилгани мен учун қувонarli ҳол бўлди.

Сингапурга ташриф доирасида Ўзбекистон Президенти тақлиф қилган ташаббуслар чинакам тарихий аҳамиятга эга бўлди.

Витольд Карчевский, Польша Савдо-саноат палатаси вице-президенти:

— Сингапур ўз даврида туб ислохотлари натижалари билан бутун дунёга кескин ва изчил сакрашни кўрсатган Осиё давлатидир. Иқтисодиёти илгор, етарлича фаол ижтимоий-сиёсий ҳаётга эга бу ривожланган давлат бугун бошқа дўст мамлакатларга, жумладан, Ўзбекистонга ўз сармояларини ва янги технологиялари орқали ёрдам беришга очик ҳамда тайёр эканлигини намойён этмоқда.

Ишончим комилки, бугунги кунда Ўзбекистонда Сингапур тараққиёт йўлини тақдорлаш, илгор иқтисодиёт ва юксак ривожланган жамиятга эга юқори технологиялар мамлакатига айланиш учун барча шарт-шароит мавжуд.

Сўнгги йилларда Ўзбекистонда амалга оширилган туб ислохотлар катта муваффақиятларга эришиш имкониятини яратди.

Ислохотлар самараси деярли барча соҳаларда намойён бўлмоқда. Аммо бу бошланиши, олдинда энергетика, кон-металлургия саноати, қишлоқ ҳўжалиги ва қурилишда катта ўзгаришлар кутилмоқда.

Бундан ташқари, томонлар таълим соҳасида ҳамкорлик қилишга ҳам келишиб олди. "Ишонга эътибор ва сифатли таълим йили"да Ўзбекистоннинг келажақда, қишлоқ-деҳқонлик, мамлакатда фаолият кўрсатаётган Сингапур университетларида кадрлар тайёрлаш бўйича катта режалари бор.

Икки давлат раҳбарлари қўллаб-қувватлаш орқали амалий ҳамкорликни йўлга қўйиш учун катта захиралар мавжудлигини таъкидладилар. Асосий йўналишлар, шўбасиз, "яшил" технологиялар ва энг муҳим тармоқлар — таълим, соғлиқни сақлаш, энергетика, транспорт ва бошқа соҳалардир.

“ **ПРЕЗИДЕНТ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ СИНГАПУР ЕТАКЧИ КОМПАНИЯЛАРИ РАҲБАРЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВИ ИККИ МАМЛАКАТ ИШБИЛАРМОН ДОИРАЛАРИНИНГ ЎЗARO АЛОҚАЛАРИНИ ЯНАДА МУСТАҲКАМЛАШГА КАТТА ЭЪТИБОР ҚАРАТИЛАЁТГАНИДАН ДАЛОЛАТ БЕРАДИ.**

Абдулмажид Азиз, Саудия Арабистонидаги бухорийлар диаспораси вакили, "Aziz office for traveling" сайёҳлик компанияси раҳбари:

— Олий даражадаги давлат ташрифи доирасида Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Сингапур Президенти Ҳалима Якуб ва Бош вазир Ли Сянь Лун билан ўтказган самарали музокаралари икки томонлама муносабатларни янада кенгайтиришга хизмат қилади.

Мана шундай самарали мулоқотлар савдо-иқтисодий, инвестиция, инновация ва транспорт-коммуникация соҳаларидаги ўзаро амалий ҳамкорликнинг янада фаоллашувига олиб келади.

Шунингдек, Президент Шавкат Мирзиёевнинг Сингапур етакчи компаниялари раҳбарлари билан учрашуви икки мамлакат ишбилармон доираларининг ўзаро алоқаларини янада мустаҳкамлашга катта эътибор қаратилаётганидан далолат беради.

Ўтказилган музокаралар чоғида узоқ муддатли ҳамкорлик учун шаҳар ва транспорт инфратузилмасини ривожлантириш, кимё ва тўқимачилик, "яшил" иқтисодиёт, таълим, соғлиқни сақлаш ва бошқа соҳалардаги қўшма лойиҳаларни амалга ошириш каби истиқболли йўналишларнинг белгилаб олиниши таҳсинга сазовор.

Ташриф доирасида икки томонлама муҳим ҳужжатлар, шунингдек, 5 миллиард долларга яқин инвестиция битимлари ва савдо шартномаларининг имзоланиши ўзаро стратегик алоқаларнинг турли йўналишларда янада ривожланишидан дарак беради.

"Дунё" АА

МУНОСАБАТ

ЎЗБЕКИСТОН — СИНГАПУР ҲАМКОРЛИГИ СОЛНОМАСИДА ЯНГИ САҲИФА ОЧИЛАДИ

Одинахон ОТАХОНОВА, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутаты

Бошланиши 1-бетда

Бундан 26 йил аввал ўрнатилган дипломатик муносабатлар, мустаҳкам сиёсий ва иқтисодий шериклик тўғрисида бугун барча соҳаларда ўзаро ҳамкорлик динамикаси изчил ўсиб бормоқда. Охири беш-олти йилда ўзбек — сингапур муносабатларида сезиларли фаоллашувни кузатиш мумкин.

Хусусан, 2020–2021 йилларда икки давлат ўртасидаги товар айирбошлаш ҳажми қарийб 30 фоизга ўсган бўлса, 2022 йилнинг январь-ноябрь ойларида бу кўрсаткич қарийб 120 миллион долларни ташкил қилди.

Бугунги кунда Ўзбекистонда сингапурлик инвесторлар иштирокида электротехника, тўқимачилик ва озиқ-овқат саноати, таълим, савдо, машинасозлик ва бошқа йўналишларни қамраб олган 90 корхона фаолият юритмоқда. Шундан 80 таси қўшма ва 10 таси яқка тартибдаги корхоналар.

Кейинги йилларда Ўзбекистонда Сингапур бизнесининг сармоявий фаоллиги кузатилаётган.

Мамлакатнинг очиклиги, амалга оширилаётган сиёсий-иқтисодий ислохотлар икки давлат тадбиркорлари ўртасидаги ҳамкорликни ривожлантиришга ижобий таъсир кўрсатмоқда.

Ушбу мамлакатдан юртимиз иқтисодиётига тўғридан-тўғри жалб этилган инвестициялар ҳажми 700 миллион долларга етган бўлса, шундан 400 миллион долларни 2016–2022 йилларга тўғри келиши ҳам фикримизни тасдиқлаб турибди.

Зеро, икки давлат Марказий ва Жануби-Шарқий Осиё минтақалари ўртасидаги ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш ҳамда ўзаро алоқаларни ривожлантириш борасида катта имкониятларга эга. Ўтган йили Сингапурдан 38 миллион долларлик сармоя ўзлаштирилган бўлса, бугунги кунда сингапурлик ҳамкорлар билан биргаликда умумий қиймати 1,73 миллиард долларлик 24 инвестиция лойиҳаси рўйхати шакллантирилди.

Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг жорий йил 17 январь кунини давлат ташрифи билан ушбу мамлакатда бўлиши кўп томонлама ўзбек — сингапур муносабатларининг кейинги йилларда янада фаоллашган ҳаракатлари мантйқий давоми бўлди.

Сабаби, ҳамкорликни янги поғонага кўтарган ушбу ташриф давомида ўзаро ишончининг юқори даражасига эришилди. Энг аввало, Ўзбекистон ва Сингапур ўртасидаги муносабатларни янада чуқурлаштириш истиқболлари, ижтимоий-сиёсий ҳаётни демократлаштириш борасидаги ислохотлар юзасидан фикр алмашилди.

Президентимизнинг Сингапур Бош вазири Ли Сянь Лун билан музокаралари давомида ҳамкорликнинг бугунги ҳолати ва истиқболлари ҳар томонлама қўриб чиқилди, устувор йўналишлардаги алоқалар жадал суръат билан ривожланиб бораётгани айтилди.

Сингапур Осиё — Тинч океани минтақасининг иқтисодий маркази ҳисобланиб, кўп йиллардан буён ушбу мамлакат электроника, кимё саноати, биотехнологиялар, банк соҳаси, логистика ва транспорт машинасозлиги каби муҳим тармоқлардаги муваффақиятларига таяниб, жаҳондаги энг йирек ва ривожланган давлатлардан бири бўлиб келмоқда.

Бу эса қўллаб-қувватлаш амалий ҳамкорликни кенгайтириш учун катта захиралар борлигини аңглатади. Давлатимиз раҳбари шу сабабли Сингапур билан яқин истиқболдаги ҳамкорликнинг олти асосий йўналишини кўрсатиб ўтдики,

“ **СИНГАПУР ЎЗИНИНГ ТУРЛИ СОҲАЛАРНИ РИВОЖЛАНТИРИШ БЎЙИЧА ЭРИШГАН ТАЖРИБА ВА МУВАФФАҚИЯТЛАРИНИ ЎЗБЕКИСТОН БИЛАН БАҲАМ КЎРИШГА ТАЙЁР. АГАР СИНГАПУР БИЛАН ЯҚИН ИСТИҚБОЛДАГИ ҲАМКОРЛИКНИНГ ИККИНЧИ ЙЎНАЛИШИГА ТЎХТАЛАДИГАН БЎЛСАК, БУ СИНГАПУРНИ ЎЗБЕКИСТОНДАГИ ХУСУСИЙЛАШТИРИШ ЖАРАЁНЛАРИГА ЖАЛБ ҚИЛИШГА ҚАРАТИЛГАНИ БИЛАН АҲАМИЯТЛИДИР.**

уларнинг барчаси икки томонлама алоқаларни янада мустаҳкамлашга хизмат қилади, ўзаро ҳамкорликнинг янги даврини бошлаб беради.

Сингапур ўзининг турли соҳаларни ривожлантириш бўйича эришган тажриба ва муваффақиятларини Ўзбекистон билан баҳам қўришга тайёр. Агар яқин истиқболдаги ҳамкорликнинг иккинчи йўналишига тўхталадиган бўлса, бу Сингапурни Ўзбекистондаги хусусийлаштириш жараёнларига жалб қилишга қаратилгани билан аҳамиятлидир.

Музокараларда Сингапурнинг етакчи компаниялари илгор тажрибаси, замонавий технологиялари ва бошқарув усулларидан фойдаланган ҳолда, Ўзбекистоннинг йирек корхоналарини хусусийлаштириш доирасидаги лойиҳаларни амалга ошириш истиқболлари муҳокама қилинди.

Хусусан, давлат корхоналарини трансформация қилиш ва таркибий ўзгартириш, кейинчалик уларни IPOга чиқариш ва ташқи инвестицияларни жалб қилиш учун қўшма Инвестиция жамғар-

“ **Сир эмаски, Янги Ўзбекистон тадбиркорлар учун изчил ривожланаётган давлат сифатида иқтисодий ҳамкорликка очик. Тизимли ва кенг қўламли ислохотларнинг амалга оширилаётгани мамлакатда фаолият олиб бораётган Сингапур компаниялари учун янада юксалиш имкониятларини тақдим этмоқда.**

Ташриф доирасида ҳамкорликнинг бешинчи йўналиши бўйича инвестициялар ва ўзаро савдонини кенгайтириш, Сингапурнинг етакчи компаниялари билан қўшма лойиҳаларни илгари суриш муҳимлиги қайд этилдики, бу Ўзбекистон ва Сингапур ўртасидаги ўзаро манфаатли шерикликни сифат жиҳатдан янги босқичга олиб чиқиш имкониятини яратди.

Сингапур логистика ва рақамлаштириш соҳаларида ҳам етакчи ҳамкорга айланиши мумкин. Бунда хусусий сектор вакилларини жалб этиш учун катта имкониятлар бор. Бу жараёнда устав капитали 500 миллион доллар бўлган Ўзбекистон — Сингапур инвестиция компаниясини ташкил этиш юзасидан келишувга эришилгани ташрифнинг муҳим натижасидан бири бўлди.

Ташрифнинг муҳим жиҳатларидан яна бири шундаки, эришилган келишувларнинг аксарияти икки мамлакат ўртасидаги савдо-иқтисодий ва инвестицион ҳамкорликни мутлақо янги босқичга олиб чиқишга қаратилган. Бунини икки мамлакат ҳуқуқатлари, вазирлик ва идоралар даражасида Ўзбекистон — Сингапур ҳамкорлигини янада кенгайтиришга қаратилган 8 ҳужжат имзоланиши мисолида ҳам кўриш мумкин.

Давлатимиз раҳбарининг Сингапурга давлат ташрифи икки мамлакат халқлари тараққиёти ва фаровонлиги йўлидаги ўзаро манфаатли ҳамда ишонгли шериклик муносабатлари раванга солиномасида янги саҳифа очади. Энг муҳими, мамлакатларимиз ўртасидаги кўп қиррали ҳамкорликни кенгайтиришга янги суръат бағишлайди.

БУЮК ЎЗБЕК ЙЎЛИ

РУХ ВА АХЛОҚ ТАРБИЯСИ — ҲАЁТ ҒОЯСИНИНГ АСОСИ

Президентимиз Шавкат Мирзиёев раислигида бўлиб ўтган Хавфсизлик кенгашининг кенгайтирилган йиғилишидан сўнгги ўйлар

Салим ДОНИЁРОВ

Бошланғич 1-бетда

Бу, бир томондан, давлатлараро муносабатларда жанговар салоҳият руҳи, иккинчи томондан, геосиёсатда янги-янгилари уринишлар, бошқа томондан, жуда тез содир бўлаётган экологик инқирозлар, хуллас, барчаси мамлакатлар ўртасидаги ҳамда минтакавий алоқаларда ўзаро ишончсизлик ҳодисасига замин яратмоқда. Бу ҳақда Президентимиз Шавкат Мирзиёев раислигида бўлиб ўтган Хавфсизлик кенгашининг кенгайтирилган йиғилишида мана шу саволнинг жавобини батафсил шарҳлаб, барқарор ва дахлсиз ривожланиш йўлининг муҳим асосларини белгилаб берди. Шу асосда биз ғоя ва фикр, рух ва ахлоқ тарбиясини шакллантиришда қандай йўл тутмоғимиз зарурлиги ҳақида муҳим хулосаларга келдик.

Билим ва Ватан

Биз юқорида икки саодатдан бири сифатида юртва муҳаббат руҳини айтиш. Бу дунёда ўзгармас ақидалар ва эътиқодлар бор. Уларнинг ҳар бири тириклик моҳиятини англатади. Шу моҳият ва элпарвар тарбия асоси эса билим эканини ҳар биримиз яхши биламиз, албатта.

Хуқоматлардан бири "Ҳар бир миллатнинг саодати, давлатларнинг тинч ва роҳати ёшларнинг яхши тарбиясига боғлиқдур", деганида ҳақ эди. Биз бу давлатнинг бугунги замон руҳи билан боғласак, олдимизда ниҳоятда катта масалалар турганига ишонч ҳосил қиламиз.

XXI асрга келиб ахборот макони — ҳақиқий жанг майдонига айланади. Ғоялар, мақбуллар ғойиблиги, маънавий қурбонлик жанги.

Бу жанг қаҳрамонлари ҳам, жабрдийдалари ҳам, қурбонлари ҳам ўзимиз бўлиши ҳар биримизни жиддий ташвишга солмоқда. Бунда яна бир жуда муҳим ҳақиқатни асло унутмаслигимиз зарур ва шарт. Гап шундаки, бугун дунёда "Ёш авлод онги учун жанг" кетмоқда. Буни теран аниқлашимиз, азиз фарзандларимизга

ВАТАНСИЗ ЯШАШ ИЛИНЖИ КИШИНИ БАДНОМ ҚИЛАДИ. ТАРАҚҚИЁТНИ ОРҚАГА СУРАДИ, ОХИР-ОҚИБАТ ҚАРАМЛИККА ОЛИБ КЕЛАДИ. БИЗ, ПРЕЗИДЕНТИМИЗ ТАҲБИРИ БИЛАН АЙТГАНДА, ҲАР ҚАНДАЙ ВАЗИЯТДА ҲАМ ЎЗБЕКИСТОННИНГ ДАВЛАТ СУВЕРЕНИТЕТИ, УНИНГ САРҲАДЛАРИ ДАХЛСИЗЛИГИ ВА ҲУДУДИЙ ЯХЛИТЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШИМИЗ ШАРТ. БУ — БИЗНИНГ ТАРИХ ВА КЕЛАЖАК АВЛОДЛАР ОЛДИДАГИ МУҚАДДАС БУРЧИМИЗ ВА МАЖБУРИЯТИМИЗДИР.

бўлаётган ҳар бир таҳдидни олдиндан сезишимиз лозим.

Шундай мураккаб вазиятда наҳот йўлини қаердан изламоғимиз керак, деган табиий савол туғилади. Албатта, хавф ва таҳдидларнинг ҳораси ҳам бор. Бунинг учун, аввало, ёш авлод онига қандай ташқи таҳдидлар хавф солаётганини ўрганиб чиқишимиз керак бўлади.

Харакатлардан аниқлашмики, ёшлар онига биринчи таъсир, бу — ғоявий қарамликни келтириб чиқариш. Кимгадир ғоявий қарам бўлсак, бошқарув ҳам уларнинг қўлига ўтиши аниқ. Бу истак нима учун керак? Шунинг учунки, эртага давлатчилик бошқарувиغا келадиган ёш авлод онини ва хоҳиш-истакларини бошқариш осон бўлиши, таъбир жоиз бўлса, ҳар макомга йўрғалатиш учун.

Демак, олдимизда ягона йўл бор. Миллий тарбият йўлини маҳкам тутмоғимиз зарур. Шу ўринда жадид боболаримизнинг "Наҳот — таълимда, наҳот — тарбияда, наҳот — билимда. Чунки барча эзгу мақсадларга билим ва тарбия тўғрисида эришилади", деган даъваткор гапларини эслаш жоиз бўлади. Президентимиз ўз Мурожаатномасида ҳам бу ҳаёт-мамат масаласи ҳар биримизнинг амалий ҳаракатимизга айланиши кераклигини яна бир бор таъкидлаб ўтди.

Бундан аниқлашимиз зарурки, фарзанд тарбияси, таълими ва билим эгаллаши биз учун ягона наҳот йўлидир. Бу йўлда биз ғоявий кураш тизимига асос солимоқдамиз. Токи, ёш авлодимиз онини бўш ва ахлоқсиз ғоялар эгалламасин. Улар ўз Ватанини, элини онгли севсин.

Иккинчи таъсир — иқтисодий таҳдид. Ўзгараётган дунёда иқтисодий қарамликни келтириб чиқаришга сунъий уринишлар авж олаётгани, афсуски, сир эмас. Бу вазиятда ҳам фақат билим билангина юзимиз ёруғ бўлиши мумкин.

Ҳозир бутун дунёда иқлим кескин ўзгариб бормоқда. Шу тўғрисида инсоният жиддий хавф ёқасига келиб қолди. Бундай таҳликали шароитда озиқ-овқат хавфсизлиги, табиат неъматлари тақчиллиги, табиий ресурсларга бўлган эҳтиёж кучайиши ҳам бор гап. Ёшлар онига иқтисодий таҳдид ҳам ана шу манзара фониде содир бўлаётди. Таҳдид шуки, ташқи муҳит ўзга мамлакатлар ёшларини иқтисодий жозибадорлик билан мафтун қилишга киришган...

Модомики шундай экан, биз қўл қовуштириб ўтиришга асло ҳақли эмасмиз. Бу борада ҳам фақат билим наҳотга келишни унутмаслигимиз керак. Боиси, иқлим ўзгаришларига қарши курашда инновацион усуллар ва замонавий қишлоқ хўжалигини қўллашимиз сув ва ҳаводек зарурдир. Бу ҳақда фикр юритганда жадид бобомиз — Абдулла Авлонийнинг мана бу ўғитига амал қилмоғимиз жоиздир: "Мол топмакнинг энг баракали йўллари: хунарчилик, экинчилик, чорвачилик, савдогарликдур. Буларнинг ҳар бирига ҳам бу замонимизда билим лозимдур". Токи, бизнинг авлод бугун ва яқин келажақда иқтисодий таҳдидлар қурбони бўлиб қолмасин.

Учинчи таъсир — ношуқурлик ҳиссининг кучайиши. Ота-боболаримиз шукроналик ҳисси билан тарбияланган, биз ҳам шу руҳда камолга етдик. Фарзандларимиз ҳам шундай тарбияланмоғи жоиздир. Негаки, ношуқурлик, сабрсизлик ва очкўзлик рўёби Яратганга ҳам хуш келмас.

Авлодлар тарбиясида шу хушхулқни вояга етказсак, синовли кунларда ҳам, барокатли дамларда ҳам йўлимиз оидин бўлиши шубҳасиз. Аксинча, ношуқурлик ҳиссини синдиришга бўлган ҳаракатлар, бир томондан, катта бир авлод оқимини норозилик кайфиятида тарбияласа, бошқа томондан, ислохотларга ишончсизлик руҳини уйғотади. Бу кимга зарар? Узимизга. Кимга фойда? "Улар"га.

Фарзандларимиз билан суҳбатларда ҳаётдан кўпроқ мисоллар айтиб берайлик. Мана биттаси: мустақиллигимизнинг илк йилларини эслайлик. Том маънода очарчилик даврини бошдан кечирдик. Қишлоқдаги кўлаб оилалар бир қол ун ё бугдой учун бир бош сизирини олтиша мажбур бўлди. Етти-саккиз, ўн бир жон яшайдиган оила учун бир қол ун бир ҳафтага етарди, холос. Ушанда бир бурда нонга зор вақтлар ҳам кўп бўлган эди. Лекин ўша оғир даврда ҳам халқимиз шукр қилиб яшади, шу сабаб

ганда, бахт-саодат жисмонан соғлом, солим фикри ва чиройли хулқи инсонга насиб этади, шу жиҳатларга эга бўлган кишилар турли хил баҳбатликларни муносиб кутиб оладилар".

Беиничи таъсир — ўзлики, миллийликни йўқотишга бўлган уринишлар. Нима учун фарзандларимиз бэтмен ёки ўргимчак одам бўлишга уринмоқда. Дўпини бошдан олиб, шу ҳақда бир ўйлаб кўрайлик! Чунки биз тарбиянинг ўзлики худудига келганида бўшлиққа йўл қўйганмиз. Табиийки, бу "четдаги дўстлар"имиз учун айни мўдда. Энг аламлиси, ўша кийимларни ўзимизнинг одамлар минг азоб билан четдан олиб келмоқда. Майли, шу ерда ўзимиз тикаётганимиз. Мақсад битта — талаб бор, пул ишлаб қол.

Чеварларимиз, тадбиркорларимиз нима учун Алломиш, Султон Жаҳолдидин, Буюк Амир Темур, Мирзо Бобур, Ҳазрат Алишер Навоий каби улуг аждодларимиз қаҳрамонлигига, сиймосида кийим тиймайдилар. Чунки бозорда талаб йўқ. Чунки оилада улар ҳақида гаплашмаймиз, кинолар яратмаймиз. Борлари ҳам зерикари, томошабинни ўзига тортмайди. Ҳисси ва тунд ишланган.

Бугун уч-тўрт яшар боладан Амир Темур ким бўлган, деб суранг, билмайди. Бэтмен-чи? Билади, сайраб кетади... Шу тариқа миллийлик, ўзлик йўқолиб бормоқда. Бу бўшлиқни зудлик билан тўлдирмасак, эртага жуда кеч бўлади. Ўзлик ва миллийлик йўқ жойда ҳаёт завол, деса ҳам бўлаверади.

Олтинчи ва ниҳоятда қўрқинчли таъсир — Ватансиз ҳам фаровон яшаш қафолатини бериш. Бунинг доди жуда оғир бўлади.

Ҳозир тириклик оламида "дунёнинг инсталланган мамлақати мен учун Ватан", деган ақида тинимсиз тарғиб қилинмоқда. Эмишки, киши учун пул бор, шароит бор жой Ватан бўлмайди. Уларга қарата: "Биродарлар, бу дунёда ҳар бир инсоннинг ВАТАНИ битта бўлади", дегимиз келади. У яхшимиз, ёмонимиз, очми, тўқми, Ватани танлаш имкони йўқ. Уни Аллоқ қодир қилади. Бу ҳақда кўп баҳс ортикача: Пайғамбаримиз: "Хуббул ватани мингал-имони, яъни Ватанини суймак имондан йўқ", демасди.

Лекин яна бир гапни айтишга мажбуримиз. Ватансиз яшаш илинжи кишини бадном қилади. Тараққиётни орқага суради, охир-оқибат қарамликка олиб келади. Биз, Президентимиз таъбири билан айтганда, ҳар қандай вазиятда ҳам Ўзбекистоннинг давлат суверенитети, унинг сарҳадлари дахлсизлиги ва ҳудудий яхлитлигини таъминлашимиз шарт. Бу — бизнинг тарих ва келажак авлодлар олдидаги муқаддас бурчимиз ва мажбуриятимиздир.

Ватан ва ватанпарварлик ҳақида гапирганда ҳар сафар бир ибратли сабоқ ҳаёлимизда жонланади. Абдурауф Фитрат бобомиз XX аср бошларида Истанбулда Но Камо исми ёш ягон сайёҳи билан учрашиб қолади. Бу йигит уч йил давомда Хитой, Ҳиндистон, Эрон, Араб давлатларини велосипедда айлана-йитки қиққанини эшитган бобомиз йигитни саволга тутди: "Биродар, белуғ, ёлғиз, беаслаҳа бу икки чархли араванг билан Арабистоннинг жонни кўйдирувчи чўлларидан қандай ўтдинг? Фараз қилдикки, ўзингга таом топиб еб, ётар жой ҳам топдинг, лекин чумчуқни ҳам соғ қўймайдиган саҳроий араб чангалидан қандай халос топдинг?". Бунга жавобан сай-

ёҳ йигит кулибди-да, қўлини кўтариб ўз юртининг байроғини кўрсатиб, дебди: "Шу байроқ мени сиз айтаётган хавф-хатардан, мушкулотлардан муҳофаза қилди". Но Камо суҳбат давомида япон миллати ўзининг буюклиги ва шарафини бутун заминга таратгани, шу боис, унинг бирор-бир вакили

ларимиз, халқимиз даҳоси билан айро яшадик. Кунимиз уларни қоралаш билан ўтди. Ҳатто бу қоралашни тадқиқот даражасига олиб чиқдик. Унлаб қўлэмалар пайдо бўлди. Диссертациялар екланди. Шу даражага бордикки, бугун неварамиз "Бобо, Жалолидин Манғуберди, Амир Темур ким бўлган?", дея сураса,

ОНГ УЧУН КУРАШ ЙЎЛИДА ЯНА КЎП ТАЪСИРЛАРНИ САНАШИМИЗ МУМКИН. БУЛАР — ЁШЛАР ОНГИНИ РАДИКАЛИЗМ, ЭКСТРЕМИЗМ, ТЕРРОРИЗМ, БУЗГУНЧИ ҒОЯЛАР БИЛАН ЗАҲАРЛАШ, ГИЁҲВАНДЛИК БАЛОСИГА МУБТАЛО ҚИЛИШ. ЛЕКИН БУНИНГ УЧУН БИЗДА МУСТАҲКАМ ҚАЛҚОН, КУЧЛИ ИММУНИТЕТ БЎЛИШИ ЗАРУР. УЛАРНИ ҚАЕРДАН ОЛАМИЗ? ҲЕЧ АЙКИЛАНМАСДАН АЙТИШИМИЗ МУМКИНКИ, АЖДОДЛАРИМИЗ ҲАЁТИЙ ЎГИТЛАРИ ВА САБОҚЛАРИДАН. МАНА ШУНИНГ УЧУН ҲАМ ПРЕЗИДЕНТИМИЗ ЗЎР БЕРИБ ЖАДИД БОБОЛАРИМИЗ МЕРОСИНИ ТИКЛАШ, УЛАРНИ ҲАЁТГА КЕНГ ТАТБИҚ ЭТИШ МАСАЛАСИДА ЖОН КЎЙДИРМОҚДА.

дунёнинг ҳеч бир нуқтасида мушкулотга дучор бўлмаслиги ҳақида фахрланиб гапирган экан. Мана бу суҳбат барчамиз учун ибрат бўлиши керак.

Албатта, онг учун кураш йўлида яна кўп таъсирларни санашимиз мумкин. Булар — ёшлар онини радикализм, экстремизм, терроризм, бузғунчи ғоялар билан заҳарлаш, гиёҳвандлик балосига мубтало қилиш. Лекин бунинг учун бизда мустаҳкам қалқон, кучли иммунитет бўлиши зарур. Уларни қаердан оламиз? Ҳеч айкиланмасдан айтишимиз мумкинки, аждодларимиз Ҳаётий ўғитлари ва сабоқларидан. Мана шунинг учун ҳам Президентимиз зўр бериб жадид боболаримиз меросини тиклаш, уларни ҳаётга кенг татбиқ этиш масаласида жон кўйдирмоқда.

Ниҳоят, ҳаёт ғоясини тушунгандек бўламиз. У — Билим ва Ватан. Бу икки йўғун тушуна моҳияти бизнинг руҳ ва ахлоқ тарбияямизни чўлантириб туради. Боиси, билим бор жойда инсоний фазилатларга йўл берилади, инсоний фазилат эса, аввало, Ватанини севиш ва тинчликни қадрлаш туйғусида кўз очади.

Ойдинлик йўли

Бугун дунёда ўзаро ишончсизлик кайфияти зоҳир бугунги кунда давлатлараро муносабатлар янги тамойил асосига қурилаётгани ҳам бор гап. Бу ҳарбий сапоҳият билан боғлиқ масала.

Кейинги йилларда гибрид характердаги қуролли тўқнашуларга гувоҳ бўлмоқдамиз. Бундай таҳликали шароитда олдимизда биргина мақсад ва бурч бўлиши керак: мамлакат дахлсизлигини асраб-авайлаш, тинчликни барқарор сақлаш. Мана шунинг учун ҳам Қуролли Кучларимизда катта ислохотлар амалга ошириб келинмоқда.

Президентимиз бу ҳақда гапирар экан, жумладан, "Ҳарбий-жанговар салоҳият ва оқсак маънавий салоҳият Ўзбекистон Қуролли Кучларининг икки буюк таянчига айланиши зарур", деди. Бу таянчларни чўқур таҳлил қилсак, кўп мақсадлар оидинлашади.

Биринчидан, бизга жанговар руҳ кудрати керак.

Бу кудрат, энг аввало, миллий қаҳрамонларимиз феноменини ўрганиш орқали шаклланади. Тўғри, бу осон бўлмапти. Негаки, узок йиллар қаҳрамон-

"Буюк саркарда, жаҳонгир султонлар", дейишдан ўзга панох топа олмадик.

Бизга янги даъватлар, янги чақирлар керак. Жорий йил 13 январь куни бўлиб ўтган Хавфсизлик кенгашининг навбатдаги йиғилишида Президентимиз ҳарбий хизматчиларнинг ахлоқий-руҳий ва жанговар тайёргарлигини кучайтириш, ёшларда ватанпарварлик туйғусини юксалтириш бўйича тавсиялар бера экан, жумладан, шундай деди: "Бизга бу кунчи четдан излашнинг ҳоҳяти йўқ. Шонли тарихимиз, бой илмий ва маданий меросимиз, Бана шунинг аждодларимизнинг ҳаёти ва фаолияти биз учун чинакам ибрат мактаби".

Шу даъваткор гап мағзини қаҳар эканмиз, фитратимизда жанговар руҳ кудрати намоеён бўла бошлайди. Бу "Халқ ва армия — бир тану бир жондир", тамойили асосида бўй кўрсатади. Тарихдан қадри бир ибрат бор: армиянинг халқдан ажралиб қолиши ҳеч қачон яхши натижа билан тугамаган. Чунки армияда халқ фарзандлари хизмат қилади. Аскарлар, офицерлар, майор генераллар ҳам, аввало, ота-она фарзанди. Шундай экан, отани боладан, болани онадан ажратиб бўлмагандек, армияни ҳам халқдан айро тасаввур қилиш мумкин эмас. Бунда парокандалик вужудга келади.

Қолаверса, жонжон юртимиз сарҳадлари дахлсизлигини сақлаш, тинчлигимизни асраб-авайлаш фақат аскарларнинг бурчи эмас, бу — умумий миллий ҳаракат. Шу маънода, Президентимизнинг "Халқ ва армия — бир тану бир жондир", тамойилини илгари сураётгани туб моҳияти аён бўла бошлайди. Шунда биз бутун халқимизни жипслиги ва мақсадлари рўёби сари ҳаракатида катта куч — жанговар руҳ кудратини қалбдан сезамиз.

Иккинчидан, оидлик руҳи ожизлашиб бораётган замонда ҳарбий-ватанпарварлик туйғусини юксалтиришимиз зарур.

Оидлик руҳи ҳам кеча ёки бугун пайдо бўлиб қолган тушунча эмас. Унинг тарихий илдизлари мустаҳкам. Бу ерда гап эрамиздан олдинги даврлардан, ибтидоий маконлардан мерос бўлиб келаётган яшаш учун кураш фалсафаси ҳақида бормоқда. Яъни инсон пайдо бўлибдики, ҳаётий турли курашлар остида кечади. Бу табиат қонуни дунёда давлатлар пайдо

ФАРЗАНД ТАРБИЯСИ, ТАЪЛИМИ ВА БИЛИМ ЭГАЛЛАШИ БИЗ УЧУН ЯГОНА НАҲОТ ЙЎЛИДИР. БУ ЙЎЛДА БИЗ ҒОЯВИЙ КУРАШ ТИЗИМИГА АСОС СОЛМОҚДАМИЗ. ТОКИ, ЁШ АВЛОДИМИЗ ОНГИНИ БЎШ ВА АХЛОҚСИЗ ҒОЯЛАР ЭГАЛЛАМАСИН. УЛАР ЎЗ ВАТАНИНИ, ЭЛИНИ ОНГЛИ СЕВСИН.

бўлиши, чегаралар белгиланиши билан давом этиб келмоқда.

Демак, мамлакатлар пайдо бўлиши ва давлатчилик шаклланиб, ривожланишининг илк асоси оидлик руҳи экан. Бугунги замонимизда эса бу руҳга эҳтиёж ҳар қачонгидан ҳам муҳим ва халқ қилувчи аҳамият касб этмоқда. Чунки юқорида таъкидлаганимиз каби, бугун давлатлараро муносабатлар ҳарбий салоҳият билан ўлчана бошлади. Шундай экан, фуқароларимизда, айниқса, ёшларимизда ҳарбий-ватанпарварлик туйғусини юксалтиришимиз давр талаби бўлиб қолаверади.

Бу йўлда халқимизда муҳим ҳаётий асослар бор. Биринчидан, қадим давлатчилик таърибасига эгамиз. Иккинчидан, бизнинг юртва тарбияланган ҳар бир фарзанд ўз заминига эгаллик ҳисси билан озиқланган. Учунчидан, буюк саркардаларимиздан бой ҳарбий мерос қолган. Буларнинг барчасини чўқур таҳлилий ўрганиб, бугунги ҳаётимизга, амалимизга татбиқ этсак, биздан қудратли халқ ва давлат топилмайди.

Учинчидан, қалб хотиржамлигига эришишимиз шарт.

Қалб хотиржамлиги пайдо бўлиши учун кейинги йилларда кўп амалий ишлар қилинди. Аҳолини уй-йўли билан таъминлаш, муносиб турмуш шароити яратиш, хотин-қизлар, ёшлар, ижтимоий ҳимояга муҳтож аҳоли қатламини қўллаб-қувватлаш, хуллас, бунинг саногии узок, Улар ичиде яна бир муҳим ислохот — ҳарбий хизматчиларимиз қалби хотиржамлигини таъминладик.

Булар ҳарбийлар маоши оширилганида, оила аъзоларининг ижтимоий ҳимояси таъминланганида, фарзандларига олий таълим муассасаларига ўқишга кириш учун имтиёзли тавсияномалар берилаётганида, турмуш ўртолари касбага ўқитилиб, ишга жойлаштирилаётганида намоеён бўлади.

Энди ўйлаб кўрайлик: биз модомики, Ватанимиз дахлсизлиги, мустақиллигимиз абадийлигини таъминлаш мақсадида эканмиз, бунда, энг аввало, ҳарбий хизматчилар ва мудоффа қобилиятига таянамиз. Шундай экан, ҳарбийларимиз учун шароит яратиш, уларнинг оиласидаги фаровон муҳитни таъминлаш ҳам давлатимиз бурчи эмасми?!

Яна бир гап, қачонки ҳарбийлар ўз касбидан рози бўлиб, ишга киришар экан, мудоффа салоҳиятимиз ҳам мустаҳкамланиб бораверади. Бу эса, ўз навбатида, сизу бизнинг қалб хотиржамлигимизга йўл очади.

Тўртинчидан, садақат руҳини тарбиялаш — ҳаётий масала.

Абдулла Авлоний бобомиз "Садоқат гулшани саломат, бўстони наҳотдур", деган эди. Бу гап бугунги кунимиз учун ҳам ғоят долзарбдир. Аслида, биз юқорида суз юритган ҳар бир масала замирида садақат руҳи турибди. Моҳиятан олганда эса ишга, дўстга, элга, ёру биродарларга ва ниҳоят, юртва садақатли инсонлар яшаётган заминда ҳар доим катта ислохотлар юз очган, халқ фаровонлиги таъминланган.

Шу маънода айтиш жоизки, биз кейинги йилларда "Янги Ўзбекистон орузи" билан яшаёмиз. Бу оруз бизни кўп эзгу мақсадлар сари чорлаб турибди. Унга эришиш йўли эса садақатли фарзандлар тарбияси билан янада чўлланур. Мақоламиз аввалода бирдамлик саодати ҳақида айтганимиз ҳам бежиз эмас. Зеро, бирдамлик руҳи ўлгайган элда кут-баракат, ишда унум бўлади. Бу йўлда биз, энг аввало, руҳ ва ахлоқ тарбиясини ўзимиз учун ҳаётий ғоя сифатида танлаётганимиз мазмуни ҳам шу, аслида. Бу барчамиз учун оидлик йўлидир.

ОДИЛ СУДЛОВ

“

ДАВЛАТИМИЗ РАҲБАРИ ТАЪКИДЛАГАНИДЕК, “ЭНДИ, ТЕРГОВЧИ ЖИНОЯТГА АЛОҚАДОР ДЕБ, ҲАР ҚАНДАЙ МУЛКНИ ХАТЛАБ ҚЎЯ ОЛМАЙДИ. АХИР, БИЗ ХУСУСИЙ МУЛК ДАХЛСИЗЛИГИНИ КУЧАЙТИРИШ БЎЙИЧА ОЗМУНЧА ҲАРАКАТ ҚИЛЯПМИЗМИ? БУНДАН БУЁН МУЛК ҲУҚУҚИНИ ЧЕКЛАШГА ОИД ҲАР ҚАНДАЙ ҲАРАКАТ ФАҚАТ СУД ОРҚАЛИ БЎЛАДИ”.

ИНСОН ҲУҚУҚ ВА ЭРКИНЛИКЛАРИНИ ИШОНЧЛИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ

ЖАМИЯТДА ДЕМОКРАТИК ТАМОЙИЛЛАРНИ КУЧАЙТИРИШ, ХАЛҚИМИЗ РОЗИЛИГИГА ЭРИШИШГА ЗАМИН ЯРАТАДИ

Мирзаюсуф РУСТАМБОВЕВ,
юридик фанлар доктори,
профессор

Бошланиши 1-бетда

таъкиб жараёнида шахс ҳуқуқларининг суд томонидан кафолатланиши учун мустаҳкам замин бўлиб хизмат қилди. Шунингдек, Ўзбекистон томонидан ратификация қилинган қатор халқаро ҳужжатларда шахснинг дахлсизлик ҳуқуқларига оид кафолатлар мустаҳкамланган. Хусусан, **Инсон ҳуқуқлари буйича умумжаҳон декларациясининг** 12-моддасида “Ҳеч кимнинг шахсий ва оилавий ҳаётига ўзбошимчалик билан аралашиб, уй-жойи дахлсизлигига, унинг ёшишларидида сирларга ёки унинг номус ва шаънига ўзбошимчалик билан таъжовуз қилиниши мумкин эмаслиги, ҳар бир инсон худди шундай аралашув ёки таъжовуздан қонун орқали ҳимоя қилиниши ҳуқуқига эгаллиги” эътироф этилган.

Шу билан бирга, **Фуқаровий ва сиёсий ҳуқуқлар буйича халқаро пактнинг** 17-моддасида “Ҳеч ким ўзининг шахсий ва оилавий ҳаётига ўзбошимчалик ёки ноқонуний тарзда аралашиб, ўзининг уй-жойи ёки ёшишларидаги сир дахлсизлигига ўзбошимчалик ёки ноқонуний тарзда таъжовуз қилинишига ёки унинг ор-номуси ва шаънига ноқонуний таъжовуз қилинишига дучор этилиши мумкин эмаслиги ва ҳар бир инсон худди шундай аралашув ёки таъжовуздан қонун орқали ҳимоя қилиниши ҳуқуқига эга” экани қайд этилган.

Айнан ана шу халқаро ҳужжатларда белгиланган кафолатларни таъминлаш мақсадида ҳам **тинтув, телефон сўзлашувини эшитиб туриш ва мол-мулкни хатлаш** каби тергов ҳаракатлари устидан суд назорати қатъий ўрнатилиши зарурдир. Чунки **турар жой дахлсизлиги** эгасининг розилигисиз унинг турар жойига киришга, унга ҳар қандай зарар етказишга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқлигини англатади. Яъни мулкдорнинг розилигисиз уй-жойга кириш ва тинтув ўтказиш фақат суднинг қарори асосида амалга оширилиши керак.

Мол-мулкни хатлаш борасида сўз кетганда айтиш жоизки, эндиликда мулкдор фақат суднинг қонуний кучга кирган қарори асосидагина мулкдан маҳрум этилиши мумкин. Бу билан шу вақтга қадар тергов доирасида мансабдор шахсларнинг фуқароларни мулк ҳуқуқидан маҳрум этишга доир ваколатлари бекор қилиниб, бу жараён суд орқали амалга оширилиши мустаҳкамланмоқда. Мазкур норма қабул қилиниши натижасида мулкдор **ҳар қандай ҳолатда ўзининг мулк ҳуқуқини бузилмаслиги** ва ундан **асосиз маҳрум этилмаслиги** кафолатлари белгиланади.

Зеро, давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек, “Энди терговчи жиноятга алоқадор деб, ҳар қандай мулкни хатлаб қўя олмайди. Ахир биз хусусий мулк дахлсизлигини кучайтириш буйича озмулча ҳаракат қилаямизми? Бундан буён мулк ҳуқуқини чеклашга оид ҳар қандай ҳаракат фақат суд орқали бўлади”.

“

ЎЗБЕКИСТОН ТОМОНИДАН РАТИФИКАЦИЯ ҚИЛИНГАН ҚАТОР ХАЛҚАРО ҲУЖЖАТЛАРДА ШАХСНИНГ ДАХЛСИЗЛИК ҲУҚУҚЛАРИГА ОИД КАФОЛАТЛАР МУСТАҲКАМЛАНГАН. ХУСУСАН, ИНСОН ҲУҚУҚЛАРИ БЎЙИЧА УМУМЖАҲОН ДЕКЛАРАЦИЯСИНИНГ 12-МОДДАСИДА “ҲЕЧ КИМНИНГ ШАХСИЙ ВА ОИЛАВИЙ ҲАЁТИГА ЎЗБОШИМЧАЛИК БИЛАН АРАЛАШИШ, УЙ-ЖОЙИ ДАХЛСИЗЛИГИГА, УНИНГ ЁШИШЛАРИДАГИ СИРЛАРГА ЁКИ УНИНГ НОМУС ВА ШАЪНИГА ЎЗБОШИМЧАЛИК БИЛАН ТАЪЖОВУЗ ҚИЛИНИШИ МУМКИН ЭМАСЛИГИ, ҲАР БИР ИНСОН ХУДДИ ШУНДАЙ АРАЛАШУВ ЁКИ ТАЪЖОВУЗДАН ҚОНУН ОРҚАЛИ ҲИМОЯ ҚИЛИНИШИ ҲУҚУҚИГА ЭГАЛИГИ” ЭЪТИРОФ ЭТИЛГАН.

Жиноят ишлари юритувида оид яна бир оғриқли масала бу — **терговнинг сифати** масаласидир. Сўнгги йилларда тергов сифати даражасини кўтариш юзасидан қатор ислохотлар амалга оширилди. Лекин, афсуски, тергов ходимлари тафаккурида ҳали-ҳануз шахсни айблаш, ҳар қандай ҳолатда уни жавобгарликка тортишга эришиш терговнинг асосий вазифаси, деган тушунча мавжуд. Ваҳоланки, давлатимиз раҳбари қатъий таъкидлаганидек, **“Тергов шахсни айблаш учун эмас, жиноятни фош этиш орқали ҳақиқатни аниқлаш учун ишлаши керак”**.

Дарҳақиқат, терговнинг асосий устувор вазифаси айбланувчи тарқасида жалб қилинган шахснинг айбини исботлаш эмас, ҳақиқий айбдор шахсларни фош этиш ва муҳими, айби бўлмаган шахснинг асосиз жавобгарликка тортилишига йўл қўймаслиқдир. Давлат тергов органларига ваколат бериши билан бирга, улардан жиноят ҳодисаси аслида қандай бўлганини аниқлашни талаб қилади. Лекин айни пайтда уларнинг фаоллик чегараси ҳам қонунан аниқ белгиланиб, жиноят процесс иштирокчиларидан **зўрлаш,**

“

ШАХСНИНГ КОНСТИТУЦИЯВИЙ ДАХЛСИЗЛИК ҲУҚУҚИНИ ЧЕКЛАШГА ОИД БЎЛГАН ТИНТУВ ЎТКАЗИШ, ТЕЛЕФОН СЎЗЛАШУВИНИ ЭШИТИБ ТУРИШ ВА МОЛ-МУЛКНИ ХАТЛАШ КАБИ ТЕРГОВ ҲАРАКАТЛАРИ УСТИДАН СУД НАЗОРАТИНИНГ ТАТБИҚ ЭТИЛИШИ ЖИНОЯТ ПРОЦЕССИДА “ХАБЕАС КОРПУС” ИНСТИТУТИНИ ЯНАДА КЕНГАЙТИРИШНИНГ КЕЙИНГИ МАНТИҚИЙ БОСҚИЧИ ҲИСОБЛАНАДИ.

Жиноятни очиш, айбланувчиларни фош қилишга фақат ва фақат **қонуний усуллардан фойдаланиш мумкин.** Айнан шунинг учун тергов органлари идоравий ёки бошқа бир манфаатни кўлаб ҳаракат қилмаслиги, айниқса, айблов позициясида турмаслиги, фақат айбловчи далилларни тўлаш билан чегараланмаслиги зарур. Жиноят иши буйича исботланиши лозим бўлган барча ҳолатлар **синчковлик билан, ҳар томонлама, тўла ва ҳолисона текшириб чиқиши**

тайёргарлиги масаласидир. Афсуски, бугунги кунда суд процессларида иштирок этаётган прокурорлар давлат айблови позициясига зарур даражада пухта тайёргарлик кўрмаслиги, иш материалларини синчковлик билан чуқур ўрганиб чиқмаслиги ва суд терговидан ниҳоятда пасив бўлиши оқибатида суд айблов томонидан берилиши керак саволларни процесс иштирокчиларига бериши, иш ҳолатларини ойдинлаштириш учун ниҳоятда фаоллаштириш ҳолатлари кузатишмоқда. Бунинг оқибат-

қўрқитиш, ҳуқуқларини чеклаш ва қонунга хилоф бўлган ўзгача чоралар билан кўрсатувлар олишга уришни таъкидлаган.

зарур. Ишда юзага келадиган ҳар қандай масалани ҳал қилишда шахсни ҳам **фош қиладиган, ҳам оқлайдиган, шунингдек, унинг жавобгарлигини ҳам енгиллаштирадиган ҳам оғирлаштирадиган ҳолатлар** бирдек аниқланиши ва ҳисобга олиниши лозим.

Афсуски, бугунги кунда айрим ҳолатларда терговнинг савияси етарли даражада эмаслиги оқибатида тергов давомида қатор жиддий процессуал бузилишларга йўл қўйиб кузатишмоқда. Бу эса бевосита самарали одил судловни таъминлаш даражасига ҳамда судлар томонидан қонуний ва адолатли суд қарорлари қабул қилиш жараёнига салбий таъсир кўрсатмоқда. Айнан шунинг учун ҳам Мурожаатномада давлат раҳбари **тергов сифатини ошириш буйича ҳам тизимли чоралар кўриш** зарурлигини алоҳида таъкидлаб ўтди.

Президентимиз томонидан уруғ берилган яна бир муҳим масала — **суд муҳокамасида давлат айбловини қўллаб-қувватловчи прокурорлар**

тида эса процесс иштирокчиларида “суд айблов тарафида экан, барибир айблов ҳукми чиқаради”, деган янглиш хулоса юзага келади.

Ваҳоланки, жиноят ишлари юритувида айблаш, ҳимоя қилиш ва ишни ҳал қилиш вазифалари бир-биридан алоҳида бажарилиб, айнан бир орган ёки бир мансабдор шахс зиммасига юклатилиши мумкин эмаслиги муҳим жиноят-процессуал принцип сифатида қонунда мустаҳкамланган. Айнан шунинг учун ҳам Президентимиз мазкур масалага алоҳида эътибор қаратиб, **“Судда ишларни кўришда қатнашадиган алоҳида прокурорлар корпуси шакллантирилади. Улар махсус ўқитилади, ишни судда кўришда ҳолис, мустақил бўлиши қонун билан белгиланади”**, деб таъкидлади. Албатта, бугунги кунда ҳам прокурорларнинг судларда иштироки буйича тайёрлов ва малака ошириш дастурлари амалда. Лекин жорий амалиёт шуни кўрсатмоқдаки, бу тизим ташкилий-ҳуқуқий ва институционал жиҳатдан янада тақомиллаштирилишига эҳтиёж бор.

Айнан мана шу тизим Президент фармонида акс этиб, эндиликда суд ишларини юритувда **тортишув ва тарафларнинг тенглиги тамойилларини тўлақонли рўйга чиқариш**, судларнинг **ҳолислигини амалда таъминлашга қаратилган янги механизмни жорий** этиш мақсадида **Одил судловни амалга оширишга кўмаклашиш буйича ихтисослашган прокурорлар корпуси** тузилмоқда.

Мазкур янги тизимнинг муҳим кафолати шундан иборатки, Ихтисослашган прокурорлар корпуси ходимлари ўз ваколатларини **ҳар қандай орган ва мансабдор шахсдан мустақил равишда**, фақат қонунга бўйсуниб амалга оширади ҳамда қонунчиликда назарда тутилган ҳоллардан ташқари уларнинг судда иштироки билан **Боғлиқ фаолиятига бирон-бир тарзда аралашиб йўл қўйилмайди.**

Шунингдек, Президентимиз ўз нутқида **“Одил судловни таъминлашда ҳимоячига берилган ҳуқуқлар ҳам қайта кўриб чиқиши ва қўшимча ваколатлар берилиши”**ни таъкидлаб, шундай деди: **“Нима учун адвокатга жиноят иши кўзгатиш ва тугатиш ҳақидаги қарордан нусха беришмайди? Бундай ҳолатда тенглик ҳақида қандай гапириш мумкин? Энди судларга жиноят иши фақат айблов хулосаси билан эмас, балки ҳимоячи фикри билан бирга қабул қилинади. Айбланувчининг ҳимоячидан воз кечиши буйича ҳар бир ҳолат прокурор, суд томонидан синчковлик ўрганиладиган тизим жорий қилинади”**.

Дарҳақиқат, бугунги кунда суд-тергов амалиётида тарафларнинг реал тенглиги тўлиқ таъминланган дейиш мумкин. Шубҳасиз, айблов тарафининг ваколатлари ва процессуал имкониятлари ҳимоя тарафида нисбатан жиддий равишда кўпроқ. Айниқса, дастлабки тергов босқичида ҳимоячининг процессуал ваколатлари кам бўлиб, илтимосномалар киритиш, шикоят бериш, шахсларни уларнинг ихтиёрига, асосан, сўровдан ўтказиш ва турли ташкилотлардан маълумотларни адвокатлик сўрови орқали олиш каби ҳуқуқлар билангина чекланган. Айблов томон судга айблов хулосаси тақдим этгани ҳолда, ҳимоя томонда ўз позициясини билдириш имконияти бўлмаслиги тарафлар тенглигига салбий таъсир кўрсатмоқда.

Давлат раҳбари томонидан таъкид этилиши таъкидланган ҳимоячи фикри эса, шубҳасиз, ҳимоя тарафининг процессуал позициясини мустаҳкамлайди. Ҳимоя фикри суд теровини бошланишидан аввал иккала тарафнинг дастлабки тергов материалларига нисбатан бўлган фикрларини аниқлашга хизмат қилади ва судьяда иш юзасидан ҳар томонлама, ҳолис маълумотга эга бўлишга замин яратади.

Шунингдек, айблов хулосаси билан бирга ҳимоя тарафдан ҳам ўз ҳимоя позициясини қайд этилган процессуал ҳужжатнинг судга берилиши прокурорнинг масъулиятини кучайтириб, ишни синчковлик билан кўриб чиқишига, процессуал хато ва камчиликларни аниқлашга, тергов сифатини яхшилашга хизмат қилади.

Шу билан бирга, ишни қабул қилиб олган судьяда фақатгина айблов хулосасини ўқиши натижасида унда бир ёқлама ёндашув пайдо бўлиб, шахснинг айбли эканлигига деярли ишонч ҳосил қилади. Судьянинг айблов хулосаси билан бирга ҳимоя фикрини ҳам кўриб чиқиши унда суд терговида ҳақиқатни аниқлаш учун ҳаракат қилишга етаклайди.

Бу эса суд муҳокамасида **тарафларнинг чинакам тенглигини таъминлаш учун айблов ва ҳимоя тарафлари процессуал имкониятларини мутаносиб равишда белгилашга** имкон беради.

Хулоса сифатида айтиш керакки, Президентимиз мамлакат парламенти ва халқимизга йўллаган Мурожаатномасида одил судловни самарали таъминлашда суд назорати доирасини кенгайтириш, тергов сифатини тубдан яхшилаш, ҳимоячи ҳуқуқларини янада мустаҳкам кафолатлаш ҳамда прокурорларнинг судда иштирок этишдаги масъулиятини кучайтириш борасида илгари сурган асосий вазифаларининг ҳар бири мамлакатимизда суд ҳокимияти чинакам мустақиллигини таъминлашга, жамиятимизда ва халқаро майдонда миллий суд тизими нуфузининг ошишига, энг муҳими эса, халқимизнинг одил судловга бўлган ишончи мустаҳкамлашига хизмат қилади.

ҲАРБИЙ-ВАТАНПАРВАРЛИК РУҲИ

ОЛИЙ МАҚСАДИМИЗ — мард ва жасур ёшларни тарбиялаш

Хусан БОТИРОВ, Ўзбекистон Республикаси мудофаасига кўмаклашувчи "Ватанпарвар" ташкилоти Марказий кенгаши раиси

Бугунги таҳликали замонда юртимиз дахлсизлиги, фаровонлигимиз ва тинч-осойишта ҳаётимиз кафолати ёш авлодни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш долзарб масала бўлиб қолмоқда. Шу боис, Президентимиз жорий йил 13 январь куни бўлиб ўтган Ҳавфсизлик кенгашининг кенгайтирилган йиғилишида бу ҳақда муҳим ғоявий фикрларини билдирди. Шунингдек, Қуролли Кучларимиз ташкил этилганининг 31 йиллиги муносабати билан Ватан ҳимоячиларига байрам табригида ёшларимизни ҳарбий-ватанпарварлик, юксак маънавий-ахлоқий қадриятлар руҳида тарбиялаш бўйича тизимли ишларни амалга оширишга алоҳида эътибор қаратиш лозимлигини таъкидлади.

гит-қизлар автомобилотранспорт ҳайдовчиларини тайёрлаш бўйича ўқув курсларида имтиёзли ўқитилмоқда.

Спортнинг техник ва миллий турлари омаллаштирилаётгани ҳам ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашда кўл келмоқда. Ҳозирги кунда автокросс, мотоцикросс, картинг, триатлон, дуатлон, ёзги биатлон, пневматик қуролдан ўқ отиш, хизматчи итлар, авиамодел, ракетамодел, ке-мамодел, радиоспорт каби техник ва амалий спорт турлари бўйича ташкил этилган секция ва тўғарақлар фаолият юритиб келмоқда.

"Ватанпарвар" ташкилотининг спорт мураббийлари жонбозлиги ва фаол саъй-ҳаракатлари билан етишиб чиқаётган иктидорли спортчилар нафақат мамлакатимиз, балки Осиё, МДҲ ва дунё миқёсида ўтказилаётган чемпионатларда юқори ўринларни кўлга киритиб, юртимиз шарафини муносиб ҳимоя қилаётгани ҳеч кимга сир эмас.

Утган давр мобайнида "Ватанпарвар" ташкилоти миллий армиямиз учун минглаб ёшларни турли ҳарбий касбларга тайёрлади, уларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялади ҳамда спортнинг техник ва амалий турларига жалб этиб, мамлакатимиз нуфузи халқаро майдонда янада ошишига салмоқли ҳисса қўйди. "Ватанпарвар" ташкилотининг асосий вазифалари ва йўналишлари Президентимизнинг 2018 йил 12 декабрдаги "Ёшларни ватанпарварлик руҳида ва жисмоний тарбиялаш ҳамда чақирилувчиларни ҳарбий-техник мутахассисликлар бўйича тайёрлаш тартибини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарориде белгилаб берилган. Хусусан, ташкилотнинг энг асосий вазифаси ёшлар ва фуқароларни маънавий-ахлоқий ва ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, уларнинг онгига меҳнатга масъулиятли муносабат, ҳарбий хизматга ҳурмат туйғуларини синдириш, спортнинг техник ва амалий турларини омаллаштириш ҳамда оммавий техник касб мутахассисларини тайёрлаш ҳисобланади.

Ҳозир "Ватанпарвар" ташкилоти 7 мингдан зиёд профессионал спортчини қамраб олган. Яна минглаб ҳаваскор ёшлар спорт секциялари ва тўғарақлари ҳамда ёшлар спорт секциялари ташкилотлар билан биргаликда республика ва халқаро даражадаги 50 дан ортиқ мусобақа ўтказиб келинади.

"Ватанпарвар" ташкилоти тизимида йўлга қўйилган яна бир афзаллик шуки, автомобил ва мотоцикл, авиа ва ракетамодел ҳамда олимпий йўналишлари дастурига киритилган техник ва амалий спорт турлари бўйича республика мусобақаларида биринчи, халқаро мусобақаларда 1-3-ўринларни эгаллаган академик лицей, касб-хунар коллежи ва умумтаълим мактаблари битирувчилари тегишли олий таълим муассасаларига таълимнинг ушбу соҳадаги йўналишларига умумий қабул квоталари доирасида тест синовларисиз ва қўшимча имтиҳонларисиз қабул қилинади. Ушбу имтиёз асосида олий ўқув юртиларида грант асосида ўқишга қабул қилинган спортчилар сони 42 нафарга етди.

Ташкилот ҳозир Аэронавтика халқаро федерацияси, Халқаро биатлон иттифоқи, Халқаро кемамоделчилик федерацияси, Халқаро триатлон уюшмаси, Осиё триатлон конфедерацияси, Халқаро кинология иттифоқининг тўла ҳуқуқли аъзоси ҳисобланади. Ушбу халқаро спорт ташкилотларига аъзолик тегишли спорт йўналишларини ривожлантиришга доир масалаларда овоз билан иштирок этиш имкониятини бермоқда.

Сўнги йилларда "Ватанпарвар" ташкилотининг оммавий техник касбларга тайёрлаш фаолиятида ҳам туб бурилишлар юз берди.

Утган йили Ёшлар ишлари агентлиги билан имзоланган ҳамкорлик меморандуми асосида 2021-2022 йилларда "Ватанпарвар" ташкилотининг автомобилотранспорт ҳайдовчиларини тайёрлаш курсларида имтиёз асосида ўқитилган, "Ёшлар дафтари"да руҳиятда турувчи лар ҳамда "Темир дафтар" ва "Аёллар дафтари"дан ўрин олган оилалар фар-

“ҲОЗИР “ВАТАНПАРВАР” ТАШКИЛОТИ 7 МИНГДАН ЗИЁД ПРОФЕССИОНАЛ СПОРТЧИНИ ҚАМРАБ ОЛГАН. ЯНА МИНГЛАБ ҲАВАСКОР ЁШЛАР СПОРТ СЕКЦИЯЛАРИ ВА ТЎҒАРАҚЛАРИГА ЖАЛБ ЭТИЛЯПТИ. ҲАР ЙИЛИ ҲАМКОР ТАШКИЛОТЛАР БИЛАН БИРГАЛИКДА РЕСПУБЛИКА ВА ХАЛҚАРО ДАРАЖАДАГИ 50 ДАН ОРТИҚ МУСОБАҚА ЎТКАЗИБ КЕЛИНАДИ.

Авалги йили ташкилот спортчилари жаҳон миқёсида спортнинг техник ва амалий турлари бўйича ўтказилган нуфузли мусобақаларда 3 олтин, 5 кумуш ва 2 бронза медалга сазовор бўлган бўлса, 2022 йилда 6 олтин, 6 кумуш ва 13 бронза медал қўлга киритилди.

зандларининг сони 19 минг 636 нафарни ташкил этади. Яна 1465 эҳтиёжманд ёш ташкилот базасида ташкил этилган техник хизмат кўрсатиш ҳамда мураккаб техник ишларни бошқариш мутахассисларини тайёрлаш курсларида касба ўқитилди.

Мудофаа ва Ички ишлар вазирликлари, Миллий гвардия билан имзоланган ҳамкорлик меморандумлари асосида сўнги икки йилда мuddатли ҳарбий хизматни ўтаётган 3792 ёш "Ватанпарвар" ташкилотининг автомобилотранспорт ҳайдовчиларини тайёрлаш курсларида билим олди.

Мамлакатимиз мустақиллигининг тенгдоши ҳисобланмиш Ўзбекистон Республикаси мудофаасига кўмаклашувчи "Ватанпарвар" ташкилоти аҳоли, айниқса, ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, меҳнатга масъулиятли муносабат туйғуларини синдириш, спортнинг техник ва амалий турларини ривожлантириш ва омаллаштириш ҳамда оммавий техник касбларга тайёрлашда мустаҳкам таянч ва кўмакчи, десак муболага бўлмайд.

"Ватанпарвар" ташкилоти жамоаси мамлакатимиз тинчлиги, тараққиёти ва фаровонлиги йўлида хизмат қилиши кутилаётган яна кўплаб режалар ва лойиҳаларни амалга ошириб, самарали янги тизимларни йўлга қўйишда давом этади.

Мустаҳкам таянч ва кўмакчи

Ҳозирги мураккаб ва таҳликали даврда ёшларимизни миллий ўзлимиз, азалий қадриятларимизга ёт турли ҳуружлар, уларнинг онги ва қалбини эгаллашга қаратилган ғаразли интилишларнинг олдини олиш доимидан ҳам долзарб масалага айланган. Соҳада бу борада бир қатор тизимли ишлар йўлга қўйилди.

Жумладан, мамлакат бўйлаб "Ватанпарвар" ташкилоти томонидан ҳамкор вазирлик ва идоралар билан биргаликда оммавий ҳарбий-ватанпарварлик тадбирлари ташкил этилмоқда. "Ёшлар дафтари"га киритилган йи-

ЗАМОН БИЛАН ҲАМНАФАС

БУГУНГИ КУНДА ОНКОГЕМАТОЛОГИК ХАСТАЛИКЛАРНИНГ ЗАМОНАВИЙ ДИАГНОСТИКАСИ ГЕМАТОЛОГИЯНИНГ ДОЛЗАРБ МАСАЛАЛАРИДАН БИРИ ҲИСОБЛАНАДИ. ҲОЗИР ДУНЁДА ЎТКИР ЛЕЙКОЗ ТАШХИСИДА ЗАМОНАВИЙ ДИАГНОСТИКА УСУЛЛАРИ ҚўЛЛАНАДИ. УШБУ ИЛМИЙ СТАЖИРОВКА ДАВОМИДА ОЛИНГАН БИЛИМЛАР АСОСИДА РЕСПУБЛИКА ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН ГЕМАТОЛОГИЯ ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТИББИЁТ МАРКАЗИДА ОНКОГЕМАТОЛОГИК ХАСТАЛИКЛАРНИНГ ИММУНОФЕНОТИПИК ДИАГНОСТИКАСИ ЙўЛГА ҚўЙИЛДИ ВА БУ БОРАДА ТЕГИШЛИ СТАТИСТИКАНИ ЮРИТИШ БОШЛАНДИ.

ИЛМ-ФАНГА ЙўНАЛТИРИЛАЁТГАН ИНВЕСТИЦИЯ

янги тадқиқотлар олиб бориш ва самарали натижага эришиш имконини беради

Жонибек ТАВАКАЛОВ, Илм-фанни молиялаштириш ва инновацияларни қўллаб-қувватлаш жамғармаси ижро этувчи директори ўринбосари

Бошланғичи 1-бетада

Президентимиз фармони билан ташкил этилган Илм-фанни молиялаштириш ва инновацияларни қўллаб-қувватлаш жамғармаси томонидан соҳани ривожлантириш, хусусан, олимларнинг илмий фаолияти учун зарур барча шарт-шароитни яратиш борасида қўллаб-қувватлаш қилинмоқда. Хусусан, ёш олимларни чет элга қисқа муддатли илмий стажировкаларга юбориш бўйича тизимли равишда эълон қилинаётган танловларда бугунги кунга қадар ғолиб бўлган 500 га яқин тадқиқотчи дунёнинг 30 дан ортиқ давлатидаги етакчи илмий институтларга юборилди. Ушбу илмий стажировкаларни ташкил этиш мақсадида 20,3 миллиард сўмдан ортиқ маблағ йўналтирилди. Стажировка йўналишлари эса 50 дан ортиқ бўлиб,

Калифорния штатидаги Беркли Калифорния университетининг Хукуқ мактаби ва унинг ҳузуридаги Суд тадқиқотлари институтида 3 ойлик илмий стажировкани ўтамоқди. Мазкур таълим даргоҳи ҳозир АҚШдаги давлат университетлари рейтингиде биринчи, дунёнинг энг яхши университетлари орасида 4-ўринда туради. Ботиржон Қосимов АҚШда судьялар мустақиллигини таъминлашнинг конституциявий-ҳуқуқий асосларини тадқиқ қилди.

Юқорида таъкидланганидек, стажировка йўналишлари ва мавзулари турлича. Дунёнинг турли мамлакатларидаги етакчи олий ўқув юртилари ва илмий-тадқиқот институтларида кўзга кўринган, ишининг малакали мутахассислари раҳбарлигида ташкил этилаётган илмий стажировкалар ёш олимпияримиизнинг касбий ўсишида ҳам муҳим аҳамиятга эга. Зеро, олинган билимларни янгилаб бориш, замон билан ҳамнафас ва барча йўналишларда илгор бўлиш мамлакатимиз ривожига ҳисса бўлиб қўшилимоқда.

Илм-фанни молиялаштириш ва инновацияларни қўллаб-қувватлаш жамғармаси фаолиятининг яна бир йўналиши олимлар, тадқиқотчилар, умуман, илм-фан соҳасининг барча вақиллари учун жуда муҳим бўлган хорижий етакчи электрон илмий маълумотлар базасидан эркин фойдаланиш имкониятини яратишдан иборат. Хусусан, Германиянинг 180 йиллик тарихга эга Springer Nature йирик академик нашриёт компанияси билан шартнома имзоланган бўлиб, у илм-фаннинг турли йўналишларида чоп этилган мақола ва илмий ишларни ўз ичига олувчи платформа сифатида фаолият юритади. Бундан ташқари, ҳозир жамғарма дунёга машҳур йирик илмий нашрлар базаси бўлиши Web of science платформасига эгалик қилувчи компания билан ҳам музокара олиб бормоқда. Бу эса, ўз навбатида, юртимиз олимларига

Институтнинг лаборатория биноси тўлиқ капитал таъмирланиб, замонавий турдаги усуналар билан жиҳозланди. Ўзбекистонда ишлаб чиқарилмайдиган ушбу усуналарнинг хариди учун жамғарма томонидан жами 2 миллион 404 минг доллар ажратилиб, тўлиқ молиялаштирилди. Энди ушбу лабораторияда материалшунослик, шунингдек, ярим ўтказгичли материаллар физикаси, ўта тоза наноматериаллар синтез қилиш технологияларини ишлаб чиқиш ва ривожлантириш, улар асосида кичик қурilmалар ясаш, наноматериалларнинг физик-кимёвий хоссаларини ўрганиш ва амалиётга таъбиқ этиш учун имкониятлар мавжуд.

Замонавий дунёда илмий изланишлар ва тадқиқот натижаларини молиялаштириш долзарб масала ҳисобланади. Чунки илм-фан жамиятнинг ижтимоий-иқтисодий ривожланиши учун ноёб имкониятларни очади. Илмий тадқиқот ва ишланмалар натижаси иқтисодий ривожлантириш, унинг рақобатбардошлигини оширишга хизмат қилади, илгор инновацияларни юзага келтиради. Ушбу илмий изланишлар жамиятга наф келтириши учун эса олинган натижаларни лойиҳа сифатида шакллантириш ва кенг тарғиб қилиш учун молиялаштириш алоҳида муҳим аҳамиятга эга.

Жамғарманин яна бир йўналиши илмий тадқиқот, инновацион, тажриба-конструкторлик ва стартап лойиҳаларини молиялаштиришдан иборат. Лойиҳалар ҳам турлича. Улар орасида бой маданий меросимизни ўрганиш, асраш ва омаллаштириш билан боғлиқ "Қадимий ноёб қўлёзма ва манбаларни тадқиқ қилиш, рақамлаштирилган библиотекасини яратиш" ҳамда "Ўзбекистонга оид хорижда сақланаётган маданий бойликлар респирини тузиш, нодир қўлёзма асарларнинг факсимилесини нашр этиш" каби лойиҳалар мавжуд.

СТАЖИРОВКА ЙўНАЛИШЛАРИ ВА МАВЗУЛАРИ ТУРЛИЧА. ДУНЁНИНГ ТУРЛИ МАМЛАКАТЛАРИДАГИ ЕТАКЧИ ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИ ВА ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТЛАРИДА КўЗГА КўРИНГАН, ИШИНИНГ МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАРИ РАҲБАРЛИГИДА ТАШКИЛ ЭТИЛАЁТГАН ИЛМИЙ СТАЖИРОВКАЛАР ЁШ ОЛИМЛАРИМИЗНИНГ КАСБИЙ ЎСИШИДА ҲАМ МУҲИМ АҲАМИЯТГА ЭГА.

тиббиёт, тилшунослик, диншунослик, қишлоқ ҳўжалиги, физика, археология, экология каби соҳаларни қамраб олади.

Шунни қайд этиш жоизки, стажировка йўналиши бўйича ҳеч қандай чеклов йўқ, барча соҳа бирдек қўллаб-қувватланади. Мисол учун, Республика иختисослаштирилган гематология илмий-амалий тиббиёт маркази таянч докторанти Назокат Абдуллаева ўтган йилнинг июль-август ойларига Туркиянинг Анқара шаҳрида жойлашган доктор Абдурахман Юртаслан номидаги онкология илмий текшириш клиникасида "Онкогематологик хасталикларда иммунофенотипик. Аллоген ва аутологик гемопоетик ўзак ҳўжайраларнинг трансплантациясида оқим ситометрияси усулини қўллаш" мавзусида илмий стажировка ўтаб қайтди.

Бугунги кунда онкогематологик хасталикларнинг замонавий диагностикаси гематологиянинг долзарб масалаларидан бири ҳисобланади. Ҳозир дунёда ўткир лейкоз ташхисида замонавий диагностика усуллари қўлланади. Ушбу илмий стажировка давомида олинган билимлар асосида Республика иختисослаштирилган гематология илмий-амалий тиббиёт марказида онкогематологик хасталикларнинг иммунофенотипик диагностикаси йўлга қўйилди ва бу борада тегишли статистикани юритиш бошланди.

Илмий стажировкаларга мисол сифатида айтиш жоизки, ҳозир Тошкент давлат юридик университетини доцентини, тадқиқотчи Ботиржон Қосимов АҚШнинг

жаҳон миқёсидаги илмий ишлар билан яқиндан танишиш, ўрганиш, тажриба алмашиш ва мақолалар чоп этириб, уларни шу базага жойлаштиришга имконият яратади.

Замонавий илмий асбоб-усуналар олимларимизга янги тадқиқотлар устида иш олиб бориш ва янги натижаларга эришишда кўл келади. Хусусан, Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти таркибиде "Формали кийим-бошини лойиҳалаштириш" илмий лабораториясига Илм-фанни молиялаштириш ва инновацияларни қўллаб-қувватлаш жамғармасининг 325 минг АҚШ доллари миқдоридеги маблағи ҳисобидан 2019-2020 йилларда 32 номдаги тикув машиналари, пресслар ва синов қурilmалари ўрнатилди.

Шунингдек, тиббиёт соҳасига оид "Операциядан кейинги саратоннинг қайталанishi ва метастазларни бартараф этиш учун янги саратон терапевтик вақцинасини етказиб бериш тизими" ҳамда инновацион лойиҳалардан бири бўлган "Юрак қон-томир касалликлари хавфини эрта аниқлаш ва прогноз қилиш интеллектуал тизими" каби лойиҳалар ҳам шулар жумласидан. Ушбу лойиҳалар мамлакатимиз тиббиётининг мазкур йўналишларини янги босқичга олиб чиқиш, кенг тарқалган касалликларни даволашда муҳим ўрин тутади.

Лойиҳалар жамиятга келтирадиган фойдаси, инновационлиги каби қатор омилига кўра, танлаб олинади ва молиялаштирилади. Илм-фаннинг юксалиш жараёнини бир механизм сифатида оладиган бўлсак, ушбу тизимда барча ўз вазифасини астойдил ва виждонан бажарсагина, кўпроқ марраларга эришиш мумкин бўлади.

ТАРБИЯ

ТАРАҚҚИЁТГА ФАҚАТ МАШАҚАТЛИ ВА ЖАСОРАТЛИ МЕҲНАТ ОРҚАЛИ ЭРИШИЛАДИ

Дунёда миллатлар кўп. Уларни бошқалардан ажратиб турадиган, ўзларигагина хос бўлган қадриятлар ҳам бисёр. Асрлар давомида шаклланиб, анъанага айланган қадриятлар ҳар бир халқнинг ўтмиши ва бугунини акс эттирувчи кўзгудир. Масалан, Ўзбекистон замида каттаю кичикча салом бериш, кексаларни эъзозлаш, кўшнига ҳурмат, қариндошга оқибат, болапарварлик, меҳмонни икром этиш, дини ва миллатидан қатъи назар, барчага бағрикенг муносабатда бўлиш каби фазилатлар улуғланади. Айниқса, халқимизга хос меҳнатсеварлик ва яратувчанлик ҳислатлари барча замонларда алоҳида қадрланган.

Ўхуд меҳнатсеварлик ва ялқовлик борасида Берунийнинг фикри қандай?

билимли, ақлий ва жисмоний меҳнатта икдодий муносабатда бўладиган ёшларни тарбиялаш заруратга айланмоқда. Зотан, аввало, оилада, сўнгра таълим масканларида жисмонан ва руҳан баркамол шахсни тарбиялаш асосий вазифамиз саналади. Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг "Дунёга Бухорийлар, Берунийлар, Термизийлар, Мотуридийлар, Хоразмийлардек буюк аллома ва азиз-авлиёлари берган жонажон Ватанимиз ёшлари улуг аждодларига муносиб бўлиб улғайиши учун барча шароитларни яратиб беришимиз лозим", деган фикрларида ҳам келажакимиз эгаларининг илм ва касб-хунар ўрганишидаги меҳнатсеварлиги, шижоаткорлигига катта ишонч билдирилмоқда.

Бундай ҳолатларга, афсуски, тез-тез гувоҳ бўламиз: куч-ғайрати бўла туриб, моддий ёрдамдан ташқари, уйини таъмирлаш, томини ёпиб бериш, ҳатто ерини чопиб беришларини сўраб, маҳалла, ҳоқимият ёки турли ташкилотларга мурожаат қилаётган ёш оилалар кишини уйлантиради.

Мамлакатимизда инсон қадрини ҳар нарсдан улуг. Айниқса, ижтимоий ёрдамга муҳтож ҳеч бир оила эътиборисиз қолдирилмаётгани йўқ. "Маҳаллабай" ишлаш тизими орқали ҳар бир хонадонга кириб, моддий ёрдам ҳам, доимий иш ўринлари ҳам, тадбиркорлик учун кредитлар ҳам бериляпти. Бу имкониятлардан тўғри фойдаланиб, меҳнат қилаётган, жамиятга наф қелтираётган ҳам кўп. Аммо гуруҳ кўрмасиз бўлмаганда, боқиманда, даромад топишнинг оғини йўқитиб қўладиган оилалар ҳам йўқ эмас. Ҳоким ёрдамчилари югуриб-ёлиб, кам таъминланган оилаларга даромад бўлсин, қора қозони қайнасин, дея сигир-бузоқ, қочқон, парранда олиб бериб, мевали дарахтарлар ўтказиб беришса-ю, хонадон эгалари тайёр экин-текин ёки чорвани ҳам

парварши қилмаса, одамнинг ҳафсаласи пир бўлади-да. Уйда барча замонвий маиший техника воситалари, фарзандларнинг қўлида шалалоқдай телефони бўла туриб, маҳаллага нолиб чиқверса, нима дейиш мумкин?!

Шундай ҳолларда яна азалий қадриятларимизни ёдга оламиз. Ота-боболаримиз нуруний ёшда ҳам бировага юк бўлиши истаманган, тонг саҳарлаб далага отланган, хамиша айвонда моли, қўй-қўзиси бўлган, болаларини ёнига олиб, меҳнат қилиш эвазига қорни тўқ, кўнгли хотиржан яшаган. Ун икки нафарлаб фарзанд ўстириб, бировдан ёрдам сўрамай, ҳалоқ меҳнат орқали болаларини илму зиёли, хунарманд, етук инсон қилиб тарбиялаган ота-оналаримизни аҳтиром билан эслаймиз. Уларнинг ёнида юриб, биз ҳам меҳнатга ўрганиб кам бўлмаймиз.

Умуман, ақлий ва жисмоний меҳнат уйғунлиқда олиб бориладиган, назаримизда, шижоаткорлик, яратувчанлик шиддати пайсмай бораверди. Меҳнат қилишдан чўчиманган кишиларга янги инновацион ғоялар сари тинмай изланади, ҳаракат қилади. Оилда ҳам файзу барака бўлади. Меҳнатда чиникан йигит-қизларнинг юрагида олови бўлади. Бир дақиқа ҳам вақтини бекор сарфламайди. Қайси соҳа, касб ёки хунар бўлмасин, уша ҳоюда ўз урнига, ҳурматга сазовор бўлади.

Шу сабабли аждодларимизнинг бола тарбиясида меҳнатсеварликнинг ўрни нақадар муҳимлиги, фарзанд қанчалик барвақт меҳнат қилиши ургана бошласа, натижаси ҳам шунча юқориқ бўлиши ҳақидаги фикрлари эътиборга лойиқ. Жумладан, Абу Райхон Берунийнинг педагогик қарашларида бола тарбияси, ақлий таълим, ахлоқий ва жисмоний тарбия, меҳнат ва инсонпарварлик тарбияси каби масалаларга алоҳида урғу берилди: "Меҳнатсиз шон-шавкатга, мартабага эришган киши ҳурматга лойиқми? Юқори мартабага меҳнатсиз эришган киши фаросат ва роҳат соҳиёда яшайди, яхши кийнади, аммо улуглик либосидан маҳрум, яланғочдир".

У эъзининг "Минералогия" асариде меҳнат борасида яна шундай хулосаларини келтириб ўтади: "Инсон Худонинг ердаги вақили ҳисобланади. Инсоннинг асосий вазифаси меҳнат орқали қўзлаган мақсадига эришиш, яхшилик орқали ахшилик қўришидир. Бунга унинг эшитиш ва қўриш сезгили ёрдам беради. Қўриш орқали ибрат изларидан лозим яқунлар қилиши керак бўлади. Фақатгина сезги органлари ёрда-

мида ўзлаштирилган билимлар хатоларга олиб келиши мумкин. Агар инсон сезгиларидан фикрлаш ва хулоса чиқариш ёрдамида фойдаланса, ана шу сезгилар орқали идрок қилинадиган нарсаларни ўрганишда жуда катта ютуқларга эришиши мумкин, истакларга меҳнат тўғрисида эришилади". Шунингдек, улуг мутафаккир олим ялқовликни қоралаб, "Баданни дангасалиқдан қутқариш фойдалидир, чўнки дангасалиқ, ялқовлик, ишқамаслик одами бўлишига, касалликларга чалинишга олиб келади", дея доимо меҳнатга ошно тутиниши, бу эса мустақкам соғлиқ гарови эканлигини айтиди.

Абу Бакр Муҳаммад ибн ал-Аббос ал-Хоразмий меҳнатни селга тенглаштириб, тўхтаган сел ерга сингиб кетишига ишора қилади. Бунинг маъноси шуки, меҳнат қилишни тўхтагансиз, шу пайтгача тер тўқнаган бекор бўлади. Абу Али ибн Сино эса "Одамларнинг ботири келажакдаги ишлардан қўрқмайди. Камолот ҳосил қилишдан четланган киши одамларнинг энг қўрқоғидир", деб ишни бошлашдан қўрқмаслигини, бусиз ҳеч қандай натижага эришиб бўлмаслигини таъкидлайди. Еки "Табиатда бекори нарсалар бўлишининг ўзи бўлмаган нарсасидир", дея бекорчилик умуман йўқ нарса эканлигини ўқтиради.

Имом Термизийнинг бўш вақт ҳақида билдирган фикри ҳам шу маънода эътирофга сазовор: "Ҳақиқатда, кўпчилик уларнинг қадрига етмайди. Биринчи — соғлиқ, иккинчиси — бўш вақт". Вақтини умумли ўтказиш учун хоҳ ақлий, хоҳ жисмоний бўлсин, фойдали меҳнат билан шугулланиш зарур.

Мирзо Улугбек ўзининг педагогик қарашларида болаларнинг жисмонан соғлом, ҳарбий хунарни пухта эгаллаган, жасур ва мадр бўлиб етишувига алоҳида аҳамият беради.

Маҳмуд Қошғарий "Девони луғотит турк" асариде "Меҳнат қилган тиришқоннинг лаби ёлғи, чўнки у кўп ишлаб, яхши таомлар, ўзи, ёлғар топади, шу билан мой ошайди, эришқоннинг боши қўнлик — ўзининг ялқовлиги билан ишдан қочади, шунинг учун ҳафалиқдан бошига уради, уни қонатади", деб ялқовларнинг келгусидаги ҳолини баён қилади.

Англашиладики, меҳнат инсоннинг шахс сифатида камол топиши қафолати, болани ёшликдан меҳнатга ўргатиш, меҳнатсеварлик руҳида тарбиялаш эса барча муваффақиятлар гаровидир. Назаримизда, асосий муаммо ақлий ва жисмоний меҳнат мувозанатининг бўлишида. Айтилик, фарзандларимиз зиёли, илмли инсон бўлишини хоҳлаймиз-да, уларни жисмоний меҳнатдан деярли узиб қўямиз. Натияжада олиёғоҳи тамоллаган йигит-қизларимиз ҳам баъзан амалий ишга киришиши қийин кечади. Ёки, аксинча, жисмоний меҳнатга "қуни қолган" ёшларимиз китоб ўқининг "кўчасидан ҳам ўтмайди", натижада маънавий таназзул бошланади.

Ўзбек тилининг изохли луғатида "Меҳнат — бирор мақсад учун қаратилган ақлий ёки жисмоний фаолият; бирор мақсад учун сарфланадиган куч, ғайрат, ҳаракат", дея таъриф берилган. Яъни ақлий меҳнат ҳам, жисмоний меҳнат ҳам бирдек юксак қадрият белгиси.

Ўғил-қизларни меҳнатга болаликдан қўнқитиб бориш лозим. Аввало, оилада, қолаверса, таълим даргоҳларида. Аммо мактаб ўқувчиларида меҳнат турлари ҳақидаги тушунчаларни шакллантириш, уларда энг оддий синф ва доска тозалиги, уй-ўрғор ишларидаги масъулият, бурч, интизом, бошқалар меҳнатини қадрлаш, бир-бирига ёрдам бериш, ҳамжиҳатлик, жамоатчилик каби сифатларни шакллантириш энг муҳим восита эканлигини унутиб қўймоқдамиз.

Меҳнатсеварлик ёш авлод камолотида энг муҳим қадрият ҳисобланади. Ўз фарзандининг муваффақиятини қўзлаган ота-оналар меҳнатсеварликда, аввало, ўзлари ибрат бўлади, сўнгра уил-қизларини ҳам шу руҳда тарбиялайди. Хоҳ ақлий, хоҳ жисмоний бўлсин, меҳнатга икдодий ва икдодий муносабатда бўлган шахс, албатта, порлоқ истиқболга эришади. Юқорида эслаб ўтилган мутафаккирларнинг бу борадаги ўғит ва мулоҳазалари эса баайни ҳаётийлигига қўра ҳамон умрбоқийдир.

Башорат ЖАМИЛОВА,
Бухоро давлат университети
профессори, филология
фанлари доктори

ЯНГИЧА ЁНДАШУВЛАР

ПУРВИҚОР ТОҒЛАР БАҒРИДАГИ БЎСТОНЛИК

Замонавий инфратузилма туманининг туризм салоҳияти ошишига хизмат қилмоқда

Шаҳарларда истиқомат қилувчи одамлар одатий сершовқин, серташвиш муҳитдан четроққа чиқиб, гўзал, сокин табиат қўйнида ҳордиқ чиқаргиси, ором олгиси келади. Бундай масканларда дам олишнинг завқи бўлакча. Зотан, хордиқ руҳий зўриқишдан халос этиб, иш кунлари меҳнат самарадорлигининг ошишига ёрдам беради.

жойлаштириш воситаларига белгиланган нархларни аҳоли даромадларига мослаштириш юзасидан кенг қўллампа ишлар амалга оширилди. Мазкур йўналишда қўллаб-тадбиркорлик субъектлари фаолият олиб бораётганлиги соҳа равнақига хизмат қилмоқда. Бугунги кунда туманда 4478 дам олиш уйи ва дала ҳовли, 695 жойлаштириш воситаси мавжуд бўлиб, шундан 49 таси меҳмонхона ва дам олиш маскани, 637 таси оилавий меҳмон уйлари, 2 хостел, 11 санаторий ва бошқа соғломлаштириш объектларидир.

2022 йилнинг 11 ойи давомида туманга жами 2 миллион 500 минг нафардан зиёд сайёҳ ташириб буюрди. Бу рақамлар Бўстонлиқ вилоят микёсида энг кўп туристлар ташириб буюрадиган туманлардан эканини кўрсатади.

Президентимизнинг 2022 йил 27 январдаги "Хизматлар соҳасини ривожлантиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарорига асосан, Бўстонлиқ тумани ҳудудидеги Ёшлик, Богчаовул, Яккатўт, Уенкулсай, Бойтерак, Узун, Дадабобев, Пском маҳаллалари "Туризм маҳалласи" сифатида танлаб олинди ва Халқ депутатлари Тошкент вилоят Кенгашининг тегишли қарорига мувофиқ, ушбу маҳаллаларда жойлашган меҳмонхона, савдо, умумий овқатланиш, кўнгилочар, туроператор

ва турагент хизматларини кўрсатаётган тадбиркорлик субъектлари учун махсус 1 фойзлик солиқ режими жорий этилди.

Бугунги кунда туманга ташириб буюрадиган сайёҳлар оқимининг қўлайлиги табиий равишда инфратузилмани такомиллаштиришга эҳтиёж яратди. Тумандаги транспорт тирбандликларининг олдинги олиш мақсадига Хўжакеит темир йўл станциясида пансионатга ўтиш жойига ер ости йўли қўрилиб, объект қайта таъмирланди ва 2022 йил 24 сентябрь куни Тошкент — Чирчиқ — Хўжакеит темир йўли йўналишида янги тезоравар электропоезд қатнови йўлга қўйилди. Бу эса етиб бориш вақтини 35-40 дақиқагача қисқартириб, йўлга 1 миллион 500 минг нафар аҳоли ташиш имконини яратди.

Сайёҳнинг дам олиш режасида жойлаштириш воситаси асосий омил ҳисобланади. Шундай экан туристлар учун 2022 йил 1 октябрь ҳолатига қўра, 65,1 миллион доллар инвестиция ҳисобига 2189 ўринли 19 замонвий меҳмонхона ва дам олиш маскани, 6 ресторон, рафтинг эко-туризм лойиҳаси ҳамда 6 йирк савдо дўкони, 1 хусусий клиника иш бошлади. Маҳаллий ва хорижий туристларга хизмат кўрсатувчи 6 туристик фирма ташкил этилди. Шу билан бирга, узунлиги 3000 метрли, 2400 кишини ташиш қувватига эга "Амирсой экспресс" ҳамда узунлиги 1600 метрли "Чиноркент" олмадор йўллари ишга туширилди. Натияжада 1798 янги иш ўрни яратилди.

Бўстонлиқ туманига дам олиш учун ташириб буюраётган маҳаллий ва хорижий

сайёҳларни кўпроқ муддатта олиб қолиш ва мазмунли хордиқ чиқаришларини таъминлаш мақсадига қўллаб-йирк маданий тадбирлар ўтказиб келинмоқда. Хусусан, 2022 йил 11 август куни туманда "Welcome to Bustanlik" халқаро миллий таомлар фестивали бўлиб ўтди. Тадбирга Қозғистон, Қирғизистон, Россия, Беларусь оммавий ахборот воситалари вакиллари ҳамда Тошкент вилоятдан 70 дан ортиқ машҳур ошпаз ўзларининг таомлари билан иштирок этди. Тадбирга 10 мингга яқин меҳмон ташириб буюрган бўлса, шундан 1500 дан ортигини хорижий сайёҳлар ташкил этди. Тадбир доирасида "Жип фест" йўл танламас машиналар шоу мусобақаси ўтказилди. Мусобақага 10 га яқин хорижий давлатдан мингдан ортиқ вакиллар қатнашди.

2022 йилнинг 19 сентябрь куни Президентимиз томонидан мамлакатимизнинг ички ва ташқи туризм салоҳиятини янада ошириш чора-тадбирлари юзасидан ўтказилган видеоселектор йўналишида белгиланган туризм топшириқларга асосан, келгусида туманда туризм соҳасини янада ривожлантириш борасида бир қанча режалар ишлаб чиқилди ва тасдиқланди.

Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 10 мартдаги "2022 йилда туризм ва маданий мерос объектлари инфратузилмасини ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорига асосан, Бўстонлиқ тумани Бештўт маҳалласи ҳудудидан 0,18 гектар ер майдонига "Санъатсевар миллат" умуммиллий лойиҳаси доирасида енгил конструкцияли галерея қуриш учун ер майдони ажратилди ва бугунги кунда лойиҳалаштириш ишлари олиб боришмоқда.

Шунингдек, Бўстонлиқ тумани 4Р12 автомагистраль ёқасида савдо-сотиқ ишларини амалга ошираётган аҳолига

қўлайлик яратиш, уларни доимий иш ўрни ва хавфсизлигини таъминлаш, шу билан бирга, туманга ташириб буюраётган сайёҳларга қўлайлик яратиш, автомобиль йўллари ёқаларида кўчма савдо объектлари ҳамда замонвий кичик бозорчалар — "Box Parking" лар ташкил этиш мақсадига туманининг Қоронкул ҳамда Думалоқ маҳаллалари ҳудудидан 0,50 гектардан ер майдонлари танланди ва бугунги кунда "Қишлоққурилишлойиҳа" МЧЖ томонидан лойиҳалаш ишлари амалга оширилмоқда.

Жорий йилда ҳам Бўстонлиқ туманида туризм инфратузилмасини янада яхшилаш борасида қўллаб-вазифалар белгиланган. Хусусан, 107,7 миллион доллар инвестиция қилиниши ҳисобига 6375 ўринга мўлжалланган 38 меҳмонхона ва дам олиш масканлари, 1 истироҳат бои ташкил қилиниши кўзда тутилган. Ушбу лойиҳаларни амалга ошириш натижасида 2775 янги иш ўринлари яратилади. Шунингдек, 67 миллион доллар инвестиция ҳисобига 1820 ўринга мўлжалланган 6 меҳмонхона ва дам олиш масканлари, 1 от спорти мажмуаси (ипподром), 1 вертолётда сайр қилиш мажмуаси ишга туширилади. Натияжада 1110 янги иш ўринлари яратиш режалаштирилган.

Мазкур лойиҳаларнинг амалга оширилиши Бўстонлиқ туманининг туристик салоҳияти ошишига, хорижий ва маҳаллий сайёҳлар оқимининг янада қўлайлиги, риворардида, мамлакатимиз иқтисодий равнақига хизмат қилади.

Жамшид ШУКУРОВ,
Бўстонлиқ тумани
ҳокимининг туризмни
ривожлантириш масалалари
бўйича ўринбосари

"Янги Ўзбекистон" ва "Правда Востока" газеталари таҳририяти ДУК

Бош муҳаррир: **Салим ДОНИЁРОВ**

МУАССИС: **Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси**

Таҳририятга келган қўлэмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди. Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар. Газета таҳририят компьютер марказида саҳифаланди. Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига "ШАРҚ" НМАК масъул. Босмахона телефони: (71) 233-11-07

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги томонидан 2020 йил 13 январда 1047-рақам билан рўйхатга олинган. **Нашр индекси — 236. Буюртма Г-146.** 14144 нусхада босилди. **Ҳажми — 3 табоқ.** Офсет усулида босилган. **Қоғоз бичими А2.** Баҳоиси келишилган нарҳда.

"ШАРҚ" наشريёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Босмахона манзили: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

Навбатчи муҳаррир: Абдурауф Қоржовов
Мусаҳҳи: Малоҳат Мингбоева
Дизайнер: Зафар Рузиев

Манзилими: 100029, Тошкент шаҳри, Матботчилар кўчаси, 32-уй

ЎзА якуни — 2140 Топшириғди — 00:15

Девонхона: (0-371) 233-70-98 Котибят: (0-371) 233-56-60 Ўзлонлар: (0-371) 233-57-15 E-mail: info@yuz.uz